ROLIGHED-LARSEN

LØGSTØR BY

Løgstør By.

Udefra og indefra og oppefra.

Der hænger et morsomt gammelt Billede inde paa Købmand Kai Simonsens Kontor. Det er i Aaret 1838 tegnet og malet af i Vandfarve af Landskabsmaler R. H. Kruse fra Fur, og skønt det ikke er noget Kunstværk — det viser f. Eks. Skibenes Sejl stillede for alle mulige Vinde — har det dog megen Interesse for Folk med noget Kendskab til Løgstør Bys ældre Historie; og Forfatteren af disse Linier ønsker af faa en Gengivelse af det sat i Spidsen for Byens Beskrivelse.

Det viser for det første Byen fra en Side, man ikke til daglig har Lejlighed til at se den fra, nemlig fra det faste Punkt Færgeholmen, en nu omtrent helt bortskyllet Holm, beliggende næsten lige ud for det forenede Dampskibsselskabs Anløbsbro; og det viser dernæst en Del af den ret store Handelsflotille, som Byen i Trediverne var i Besiddelse af. Gamle Folk her kan endnu gøre noget Regnskab for Skibenes og Førernes Navne. De gamle Kirkebøger kan iøvrigt ogsaa give nogen Underretning i Henseende til Byens daværende Stilling som udpræget Saltvandsby. Jeg har saaledes ud af Kirkebogen noteret mig Navnene paa over en Snes samtidige Skippere og henimod to Snese Fiskere, Sømænd og Sildesaltere, men allesammen Familiefædre, der anføres i Anledning af Barnefødsel, Daab, Bryllup eller Begravelse, og hvis Navne til Dels findes i den nuværende Slægt eller er at læse paa Kirkegaardens Mindestene. Saadanne udprægede Løgstørske Navne er: Aasted, Aistrup, Baadsgaard, Breum, Fischer, Knudsen, Langgaard, Lunøe, Mørch, Nors, Salvesen, Schiønning eller Skjønning, Schou, Stougaard, Sund, Theilmann, og de viser bl. a., at de rent borgerlige og landlige Navne paa — sen —, tidligt er komne i Miskredit i den til alle Tider noget højt stilende lille friske By.

Kruses Billede er blevet til paa Bestilling af Købmand C. Fischer, en af de største Skibsrhedere i hin Tid, og det oplyser paa en iøjnefaldende Maade, hvad der var det særegne ved Byens daværende Skibsfart. Kanalen — i mange senere Aar Byens væsentligste — i alt Fald mest omtalte — Seværdighed — var ikke

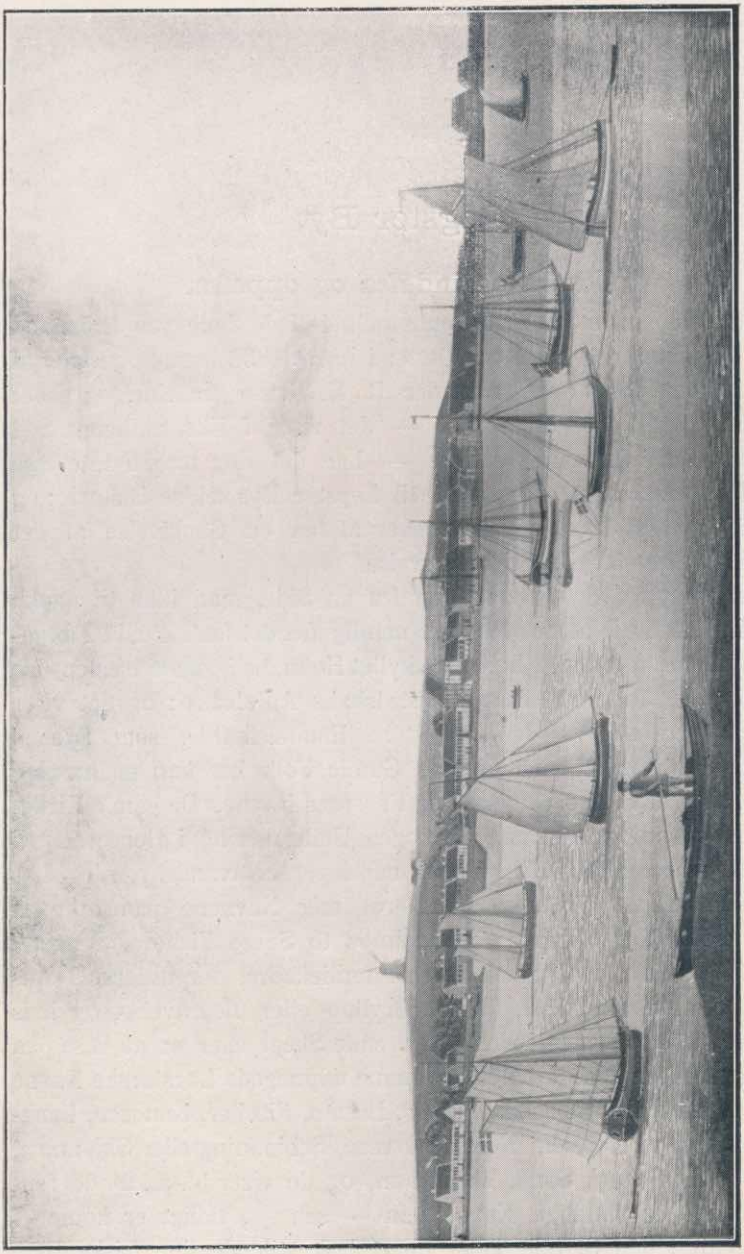

Løgstør 1838.

gravet, idet den først aabnedes for Trafikken 13. Juli 1861, og da Skibe af nogenlunde Størrelse ikke kunde gaa over de lavvandede Løgstør-Grunde, tjente Rhederne og Søfolkene gode Penge ved at lægte Varerne fra de større Skibe, som fra Øst kunde

komme ind til Byen over i saadanne, som de paa Kruses Billede tegnede Smaaskibe og med disse befare Limfjordens vestlige Del og forsyne Købmændene der med Varer baade af finere og grovere Art — fra pommerske Bjælker og rhinske Møllestene til de almindelige Kolonialvarer. Nogle Firmaer tjente paa den Maade store Penge, særlig naturligvis naar de store Skibe Øst fra var fragtede af dem, og de saa som Grosserer ved Hjælp af Smaaskibene forsynede Oplandet, hvortil den Gang regnedes alle de vestlige Limfjordsbyer og Landforretninger ved Kysterne af alle Limfjordens Krøller og Sving. En enkelt Storkøbmand naaede endogsaa meget nær til Millionen.

Men Kruses Billede viser ogsaa, at Byens Huse var meget lave og uanselige. Et af de mest bemærkelsesværdige er det da nylig opførte toetages Dampskibspakhus, bestemt til Oplagring af Varerne, indtil Lægterne kunde føre dem videre mod Vest. Dette Pakhus blev overflødigt, da Kanalen tillod Damperne Adgang til Løgstør Bredning, og da det forfaldt, blev det erstattet af det nuværende, som har meget mindre Dimensioner. De øvrige nogenlunde store Bygninger paa Billedet er Købmændenes Kornpakhuse, hvoriblandt Nors's af Bindingsværk. Paa dets Plads byggedes senere Købm. Michael Simonsens Kartoffelpakhus, som har været Skuepladsen for en stor Omsætning, og som havde sin sidste kortvarige Glansperiode 1916, da der indrettedes Muslingekogeri derinde; Glansen varede som sagt kun kort, idet Udførselsforbudet standsede det efter ca. 1 Maaneds energisk og ret storslaaet Arbejde. De omtalte Pakhuse fyldtes mest ved de over Grundene løbende Lægteres Returfragt. Da Byen ligger paa et Hjørne af det magre Slet Herred, var Korntilførslen fra Landsiden ikke ret stor, skønt altid af nogen Betydning af nogle indtil et Par Mil ude i Landet liggende Herregaardes Forretningsforbindelser med Købmandsstanden her.

Man vil paa Kruses Billede bemærke Toppen af et Kirketaarn, det er ikke Løgstørs, thi Byen fik først sin Kirke 1892, det er Løgsteds, men det er iøvrigt med Rette med paa Billedet, om end det perspektivisk er for fremtrædende. Løgstør er jo Løgsted-Ør. Kirken i Løgsted var Byens Sognekirke indtil 1892, og Kirkegaarden der var Byens Kirkegaard, indtil Købmand M. Simonsen i Aaret 1870 indrettede den nuværende Kirkegaard tæt Syd for Byen. Et Kapel til Afholdelse af Gudstjeneste indrettedes dog i Løgstør 1857, vistnok samtidig med, at Sognepræsten for Korum, Løgsted og Løgstør flyttede fra Korum til den nuværende Præstebolig her i Byen.

Købm. Poul Bach †

Købm. Michael Simonsen †

Købm. L. A. Schiønning †

Købm. I. C. Salvesen †

Købm. Jul. Cl. Lund †

Det omtalte gamle Billede af Byen viser os saaledes i store Træk hvad der var Byens vigtigste Indtægtskilde. Det er Fjorden, og Løgstør er fremdeles — vistnok mer end de fleste — en Fjordby, der hurtigt vilde sygne hen, hvis det utrolige skete, at Fjorden blev taget fra den.

Vi har set Byen fra Færgeholmen, som for Resten ved sit Navn minder om noget, hvorom der siden skal tales. Her skal om den kun bemærkes to Ting, nemlig, at den gerne hver Vinter, naar Isen bryder op, bliver et pragtfuldt Isslot, idet Ismasserne skrues op imod den til en imponerende Højde, som bliver staaende i længere Tid, og at Holmen havde sin sidste større — sommerlige — Herlighed 8. August 1908, da Kong Frederik VIII besøgte Byen, og vor opfindsomme Festkommite med Borgmesteren som Formand meget skuffende havde omdannet den til Søfort, hvorfra vor »Kanon« uafbrudt lynede og tordnede, medens Majestæten steg i Land og paa Modtagelsesbroen hilste paa Byens og Egnens Honoratiores. Den snilde Ide med det improviserede Søfort bidrog efter sigende noget til, at Byen Borgmester fik sig et Ridderkors. En anden snild Ide — men efter hvad vi har hørt ogsaa tidligere anvendt, gjorde ogsaa meget Indtryk paa Majestæten ved nævnte Lejlighed. Der var plantet en Flagalle ude i Grunden paa begge Sider af de ny Sejlløb ca. $^1/_2$ Mil ud, hvilket i Forbindelse med Flagrækken langs Bakkekammen bragte en Hilsen paa lang Afstand fra vor baade til Vands og til Lands særdeles kongetro Befolkning.

Vi skal nu se paa det tidligere Løgstør ogsaa udefra om end under en ny Synsvinkel, og vort Standpunkt bliver Kommandobroen paa Fjorddamperen, som kommer fra Vest.

Allerede milevidt ude kan den, som ved, hvorhen han skal rette Blikket, opdage en fin Spids, der rager op i Luften. Det er Kirkespiret, som end ikke den høje Voldbakke kan dække for, Voldbakken, hvorunder Løgstør hviler, er nemlig kun 39 m høj, medens Kirkespiret er 46 m. Lidt ovenfor Bakkekammen ligger Løgstør Mølle, som ogsaa kan ses paa Kruses Billede, og Vandværkstaarnet. Saavel Vandværket som Møllen ligger der som fredelige skønt arbejdende og nyttige Tjenere for den nede ved Strømkanten hvilende idylliske lille By. At Vandet fra Vandværket er klart og godt, forbavser ikke, naar man ved, at det pumpes op fra Vandaaren, der ligger under et Kridtlag paa ca. 30 m Tykkelse. Det Filter skal nok tilbageholde alle Urenheder. Som man kommer lidt nærmere til Byen opdager man, at den er begyndt at kravle op paa Bakken. Der er allerede bygget ikke

saa faa Huse, og mange flere vil komme, saa snart Byggematerialerne igen kommer i en rimelig Pris. Forfatteren Skjoldborgs Folkegave skal ligge der, et Haveselskab og en privat Jordspekulant har udstykket hele den langs Byen liggende Del af Voldbakken fra Dragsdal mod Øst til Kanalen mod Vest i smukt beliggende Byggegrunde til en meget rimelig Pris. Alt dette gør vi opmærksom paa, mens Skibet stævner mod Byen, og efter at have passeret Kanalfogedboligen, Løgstør Strandbade, Vesterhavn, Indsejlingen til Fr. VIII Kanal og Ophalingsbeddingen sætter vi Foden paa det faste Land.

Lad os med det samme gaa en Tur op gennem Byen og lægge lidt nøjere Mærke til, hvad der særlig udmærker Løgstør.

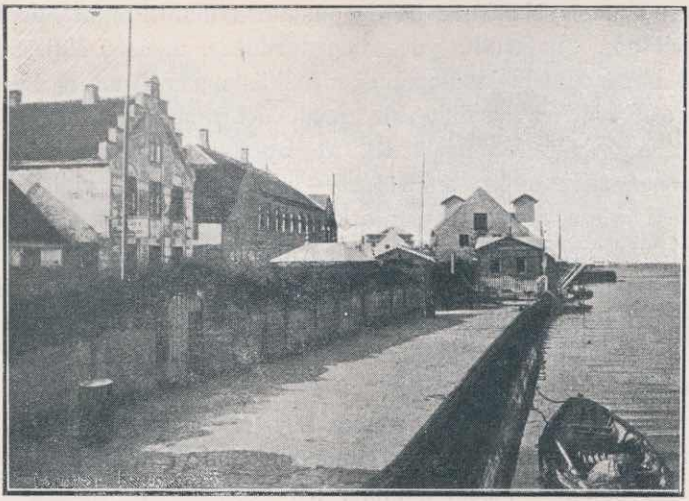

For det første dens Uregelmæssighed. Der er ikke een Gade, som er lige, og de ret prunkende Navne kan ikke dække over denne lidet storstadsmæssige Ejendommelighed.

Vi drejer om ad dens eneste brolagte Gade, som for Resten paa det vigtigste Stykke endnu ikke er brolagt og rimeligvis aldrig bliver det, fordi alle Gaderne nu efterhaanden bliver belagt med »Løgstør Asfalt«, det vil sige Tjærebeton, et hjemligt Materiale, idet Gasværket leverer Tjæren og Stranden Gruset og Sandet. Rigtigt anvendt, som det nu, efter at Børnesygdommene med den Sag er overstaaet, altid bliver, er det en behagelig og stærk Gadebelægning, som vækker mange fremmedes Beundring. Vor brolagte Gade hedder Fjordgade, og idet vi forlader Dampskibet, ser vi foran os Hotel du Nord, Byens fineste Hotel,

som nu muligvis bliver Afholdshotel. Vi tænker et Øjeblik paa det tidsmæssige deri, og vi gaar mod Vest forbi de gamle, store Købmandsgaarde, som tydeligt viser os, at Fjordgade engang ubetinget har været Byens Hovedgade. Disse Gaarde har Facade ogsaa til Skolegade — længst imod Vest hedder Baggaden til Fjordgade Vestergade — og det er betegnende, at i vore Dage, da Byen er i Bevægelse opad mod Bakken, har flere af disse gamle Gaarde flyttet Butikkerne bort fra Fjordgade og op til Skolegade. Nærmest »Du Nord« ligger Oliegrosserer Aasteds Ejendom og derefter kommer Grosserer Reiersens store Gaard, hvori drives en stor og mangeartet Forretning. Ud mod Fjorden

Grosserer Chr. Reiersens Ejendom (Kontor & Lager i Bagbygn.)

i denne Ejendom har »Løgstør Bank« Lokaler, tilsyneladende noget afsides fra Hovedstrøget. Men dette tiltrods, og skønt Byen har en gammel Sparekasse med et Reservefond paa $^1/_4$ Million, en Andelsbank med en stor Omsætning og desuden en Filial af Landbosparekassen i Aalborg, har Løgstør Bank en Omsætning af nærved 20 Mill. Kr. aarlig og giver sine Aktionærer et godt Udbytte. Den er oprettet 9. Oktober 1891, dens Aktiekapital er 200,000 Kr., og dens Direktør er Byens folkevalgte Borgmester, Sagfører Wermuth. Ved Siden af Banken og i samme Ejendom ligger Borgmesterkontoret, og op ad Hjortensgade har Grosserer Reiersen i hele Gaden Længde sit Pakhus, hvorfra mange af Byens Detailhandlere faar en Del af deres Forsyning af Kolonialvarer. Reiersens Forretning er knap 10 Aar gammel; men der

er god Gang i den, og dens Omsætning stiger betydeligt Aar for Aar. Mod Skolegade i samme Ejendom findes H. Nielsens Specialforretning i Tobak og Cigarer og Frk. M. Reiersens Broderiforretning.

Paa den anden Side af Hjortensgade ligger Direktør Kolds — tidligere Konsul Jensens — Gaard, hvis Kolonialforretning er flyttet op i Skolegade og nu drives af Købm. H. P. Nielsen.

Nærmest Direktør Kolds Gaard ligger det tidligere Hotel »Limfjorden«, som engang var Byens fineste. Der stod Festen ved Kanalens Indvielse d. 13. Juli 1861. Baade Kong Frederik VII og Grevinden var tilstede, og det var ved den Lejlighed deroppe, at Ordføreren for en Deputation »vester oppe fra« kom galt fra det.

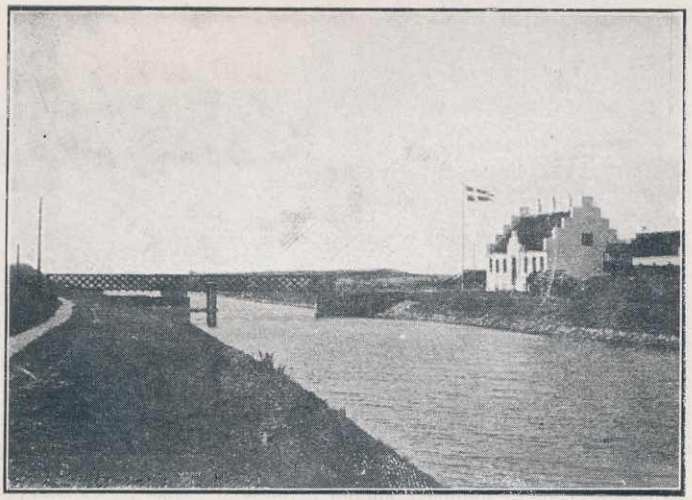

Han var befippet og begyndte sin sikkert alt for godt indstuderede Tale saaledes: »Deres Majestæt! Vi ere komne her en Disputi, en Dispota — — — (han vilde jo sige Deputation, men det fremmede Ord var tildels forduftet i Befippelsen). Han giver imidlertid ikke tabt, men begynder forfra, mens Sveden driver af ham: »Deres Majestæt! Vi er komne her en Disputa — nej, en Disputi — nej, nej — vi er komne her en Disputa — aah, hvordan er det nu?«

Kongen ynkedes imidlertid over Manden, gaar hen, giver ham Haanden og siger elskværdigt: »Tak, Tak, fordi De er kommen. Det glæder Grevinden og mig at hilse paa Dem. Vil De hilse hjemme.«

Senere hen paa Aftenen havde Kongen det Uheld at faa et

kraftigt Slag over Ryggen af en Festdeltager. Man havde spist og navnlig drukket godt, og nu skulde man ned at se paa et Fyrværkeri, som afbrændtes fra en Baad ude paa Strømmen. Kongen gik ved Siden af bemeldte Mand ned ad Trappen, og Manden, som havde Gigt, glemte sig selv og udstødte Smerteraab for hvert Skridt: »Uh! Aah! Uh! Av!« Kongen vendte sig om, og siger deltagende: »Hvad er det dog, min gode Mand?« Manden glemmer fremdeles sig selv overfor den folkelige Konge, og giver denne et kraftigt Slag over Ryggen, idet han svarer: »Jegten, Deres Majestæt!« Nu var det Kongen, som sagde »Av«, og han tilføjede: »De er for grov min gode Mand!«

Nu er det tidligere Hotel solgt til en Murermester, som har nedbrudt en Del af det og indrettet Butik ud mod Skolegade til Halvtredsørebazaren. Resten af den gamle Bygning bliver indrettet til Beboelse for 3—4 Familier.

Efter dette ret mindeværdige Sted, hvor der er pokuleret ganske artigt, hvor bl. a. den lystige Vært boede, som, da han gentagne Gange var mulkteret for Nattesæde, en Dag i Retten foreslog Herredsfoged Eriksen at give sig en Kontrabog, saa de ved Aarets Slutning kunde gøre Mulktregnskabet op, og hvor der sidst var Afholdshotel, har vi paa venstre Haand Kaj Simonsens Forretning, som stadig har Butik til Fjordgade. Denne Forretnings første kendte Indehaver var Sander Thorup, hvis Enke 1812 giftede sig med Christen Fischer, efter hvem Michael Simonsen 1854 overtog den store Forretning. Under Michael Simonsens Ledelse voksede Forretningen yderligere, hvortil bl. a. den store Omsætning i Kartofler bidrog; Gaarden byggedes op i 2 Etager, efter at Jens Andreas Fischer Simonsen i 1879 havde overtaget Faderens Forretning, og Michael Simonsen, som var Sparekassedirektør og Kirkebestyrer, hædredes nogle Aar senere med Ridderkorset. Det var ham, som indrettede Kirkegaarden, hvad tidligere er nævnt. Op mod den vestlige Kirkegaardsmur anlagde han ogsaa en efter Egnens Forhold meget smuk Plantage, som han med megen Liberalitet gav Byens bedre Familier Adgang til, og »Simonsens Anlæg« er for dem, som har Nøgler, et meget yndet Sted til Friluftskaffefester i Sommertiden. Ingredienserne med Undtagelse af kogt Vand, som kan faas hos Plantøren, maa naturligvis medbringes.

I Købmand Simonsens Gaard var Herredskontoret i sin Tid indrettet; men det flyttede dog snart til egen Gaard ved Bomhuset, og Sygehuslæge Kjeldgaard har i alle Aarene siden beboet den store Lejlighed. Ogsaa i den Ejendom er der Butik — Bog-

handler Støckels — til Skolegade. Baade M. Simonsen og J. A. F. Simonsen, som ogsaa var Sparekassedirektør, men døde 1903 i en ung Alder, havde i høj Grad Byens og Egnens Tillid og tjente gode Penge. Da Kaj Simonsen ved Faderens Død kun var 15 Aar, lejedes Forretningen ud til Carl Langgaard indtil 1915, da den nuværende Indehaver var fuldmyndig. Kai Simonsen medbringer gode Chancer for trods skærpet Konkurrence at give den gamle Forretning nyt Opsving.

Næste Nabo tilvenstre er Købmand Jacob Møller, Indehaver af Løgstør Skibshandel og en betydelig Kulimport. Møllers Gaard er ligeledes en stor gammel Gaard, og saavel Faderen som Bed-

Michael Simonsens Forretning omkr. 1870

stefaderen til den nuværende Chef drev her Forretning. I Bygningskarreens Fløj mod Skolegade er der Beboelse til Udlejning, medens Sidebygningerne ligesom i Simonsens Gaard er Staldbygninger og Pakhusrum. I Kornhandelstiden var alle 3 fra Fjordgade vendte Fløje i disse Gaarde fuldt optagne af Pakhuslofter og andre Oplagsrum. Ogsaa denne Forretnings tidligere Indehaver Laurits Møller, var som Købmand og er nu, efter at Sønnen har overtaget Forretningen, i Direktionen for Løgstør og Omegns Sparekasse.

Overfor Møllers Forretning og Kulplads ligger Fiskehavnen, som i Vinter til Dels er inddæmmet, idet der skal føres et Havnespor over til den store Anløbsbro og Skibsværftet.

Tæt op mod Fiskehavnen ligger Redaktør Jørgensens store

Ejendom. Heri er »Løgstør Avis«s Sætteri og højst moderne Trykkeri installeret. Avisen udgaar i et Oplag af 3000 og er Egnens mest læste Blad. Det udgives af Edv. Jørgensen med Bistand af Sønnen Cand. phil. Hakon Jørgensen. Hvor Jørgensen nu driver sin Bladforretning dreves i sin Tid Egnens største Virksomhed. For lidt under 100 Aar siden havde Frants Bertelsen en Købmands- og Skibsrhederforretning paa denne Grund, og Bertelsen, som ikke havde Børn, overdrog lidt før Midten af forrige Aarhundrede sin store Forretning til Jens Mørk Theilmann. Denne højt begavede Mand, som døde for en Snes Aar siden ansaas af alle for Egnens klogeste og rigeste Mand, der efterlod

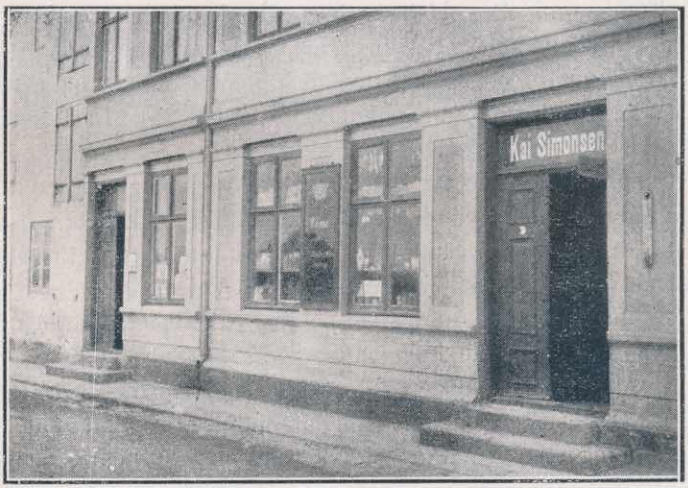

Kai Simonsens Kolonialforretning

sin eneste Søn en Formue paa omtrent en Million Kr. Denne Formue var i Hovedsagen samlet af Theilmann, og Guldgruben var, som alt berørt, Fjorden, og Guldgraverne var for en stor Del Førerne af de over Grunden gaaende Smaaskibe, hvoraf Theilmann ejede langt de allerfleste, hvilket vil sige en god Snes, idet der ialt i Byen i Halvtredserne skal have boet 33 Skippere. Ikke mange Aar efter at Kanalen var aabnet, nedlagde Theilmann sin store Forretning, levede af sine Renter og forøgede nu og da sin Kapital ved Køb og Salg af Børspapirer. Theilmann var i nogle Aar Landstingsmand og fra den Periode Ridder af Dannebrog. Han var en stort anlagt Personlighed, som fra Ungdommen af var Ven med Generalkonsul Henrik Pontoppidan, Hamborg, og Brødrene Anders og Regnar Westenholtz, hvis Fader var

Herredsfoged for Aars og Slet Herreder. Theilmann var i sine sidste Aar ingen lykkelig Mand, levede meget ensomt og var i Almindelighed meget indesluttet. Han var Stifter af Løgstør Sømandsforening, Løgstør Velgørenhedsselskab og Løgstør Begravelsesselskab, alle endnu meget levedygtige Institutioner.

Skraat overfor J. M. Theilmanns — altsaa Redaktør Jørgensens — Ejendom, hvis store Pakhus er overtaget af Andelsselskabet »Løgstør Tømmerhandel«, men hvis øvrige Oplagsplads vender ud mod Raadhusgade og Skolegade ligger Hans Theilmanns — nu Chr. Bondes Ølbryggeri og Maltgøreri. Hans Theilmann, Broder til J. M. Theilmann og Fader til Forpagter Jens Theilmann, Hvidkilde, var i sin Tid Bogholder og Rejsende for Frants Møller og J. M. Theilmann. Da sidstnævnte nedlagde sin Forretning, indrettede H. Theilmann sit Ølbryggeri, som forsynede ikke blot Byen og Egnen men ogsaa de forbisejlende Skibe med sit vidt anerkendte Produkt. Ogsaa han tjente gode Penge, og navnlig i de Aar, Bygholms-Vejle blev inddæmmet, havde han en mægtig Forretning. Hans Ølvogne kørte Nat og Dag over Aggersund og Hanherred med den brune og uden Tilsætning uskadelige Læskedrik til de tørstige Dæmningsarbejdere. Ogsaa med Baad over Grundene førtes i Magsvejr Øllet over til Vejlen.

Vi er nu naaet hen til den brolagte Del af Gaden, og fra Gravensgade har de gamle Ejendomme — som før nævnt — ogsaa Facade til den bagved liggende Gade, som her hedder Vægtergade, skønt den er en direkte Fortsættelse af Skolegade. De mødes nemlig i en lille Plads foran »de gamles Hjem«, den omtalte lille Plads hedder nok saa pretentiøst »Torvet«, hvorvel den ikke benyttes som saadant, og skønt den ikke er større eller anderledes end andre tilfældige »Buler« paa Løgstørs »vinde og skæve« Løb. Kun en enkelt af disse, den vestlige Del af Fjordgades Ejendomme, er Købmandsgaard; men i denne driver J. Laursen en solid og stærkt voksende Forretning. Han forsyner de fleste Fiskerbaade med Motorolie, og har, da han tillige er Baadbygger i ret stor Stil, megen Forbindelse med Fiskeriet ved Løgstør Bredning. Resten af Gadens Ejendomme er mest tidligere Avlsbrugsgaarde, fordi en Mængde af Byens Grundejere i tidligere Tid havde Avlsbrug med Agre Syd for Byen og Bakkekammen.

Endnu bør før vi forlader Fjordgade nævnes Skipper Lunds Ejendom, i mange Aar med sine 2 Etager Kæmpen mellem den gamle Fjordgades Dværge, og Skipper Schous Ejendom, som af Schous Datter, gift med Direktør Chr. Jensen, København, er

indrettet til Sømandsstiftelse. Direktør Jensen har paa denne Ejendoms Grund ud mod Vesterhavn ladet opføre en smuk og solid Sommerbolig for sig og Familie; det forlyder, at denne Bygning med Tiden muligvis skal tilhøre Sømandsstiftelsen.

Fjordgade løber mod Vest ud i Toldbodgade og munder tillige med denne ud i Kanalhavnepladsen, hvor Løgstør Toldkammer — opført 1857 — er beliggende. Denne Bygning samt Fattighuset og Tinghuset er vist de eneste af de ældre offentlige Bygninger, som oprindelig er opført til sit nuværende Brug. Præstegaarden, som ligger paa det modsatte Hjørne af Toldbodgade og Vestergade er saaledes opført af en Farver; den gamle Borgerskole, som afløstes af en ny 1916, var først Købmandsgaard og er nu Alderdomshjem, Herredskontorets Lokaliteter har gentagende Gange flyttet, men er vel nu kommen i fast Havn i den af Herredsfoged Schwanenskjold for ca. 80 Aar siden opførte Gaard, som efter at have været i privat Eje for en halv Menneskealder siden overtoges af Herredsfoged- og Politimesterembedet. Postkontoret har været til Huse adskillige Steder og er for Tiden installeret i afdøde Købmand Lunøes Forretningsejendom; men i Aar opfører Staten et nyt Posthus ude ved Banegaarden. Alt dette vil paa andet Dansk sige, at man i ældre Tid ikke har haft Mod eller Raad til at opføre offentlige Nybygninger, og den brugte Fremgangsmaade til paa billig Maade at skaffe sig de nødvendige offentlige Rum er tillige et Bevis paa den noksom bekendte løgstørske Hjælpsomhed overfor Byens egne. En Mand er død eller ved at gaa i Stykker, og Familien kan reddes eller hjælpes ved, at Ejendommen bliver solgt. Byens vise Fædre raadslaar, og man vedtager at købe, idet Ejendommen let kan »omforandres« — dette er netop et eget løgstørsk Udtryk — til det ønskede Brug. Der sidder maaske netop i Raadet et Par Haandværkere, som kan overtage »Omforandringen«, hvorved man undgaar Konkurrence udefra. Licitation har for Haandværkere her og alle Vegne aldrig været en ønskelig Form for Udbydning af offentlig Arbejde. Et lille Eksempel paa Raadets Forsigtighed skal her anføres. Til Førstelærerembedet hørte Skoleengen her ude i Byen og Skolelodden oppe i Bymarken. Læreren kunde for sit Jordtilliggendes Skyld holde baade Hest og Ko. Men der var i de Tider — det er 70—80 Aar siden og før Købmandsgaarden indrettedes til Skolebrug — ingen Stald til Skolehuset, og forskellige Ansøgninger om at faa bygget en Stald vandt ikke Kommunalbestyrelsens Bifald. Hvad saa? Jo, et Medlem af Bystyret skulde, — har man fortalt mig, sligt blev ikke ført til Protokols — forny sin

Stald og Lade, og han ønskede at udvide sin Gaardsplads, hvilket let kunde ske, dersom han kunde faa Lov til at opføre sin Nybygning paa 100 □-Al. af den øverste Ende af Skoleengen. Dette tillodes imod, at Lærerens Ko skulde have Staldplads hos Købmanden og passes paa Marken af Købmandens Kodreng. Ikke sandt — et ganske snurrigt »Kompromis«, som Lærerens Efterfølgere imidlertid ikke fik andet end Mindet om. Thi Købmanden vilde kun lade Overenskomsten gælde for den daværende

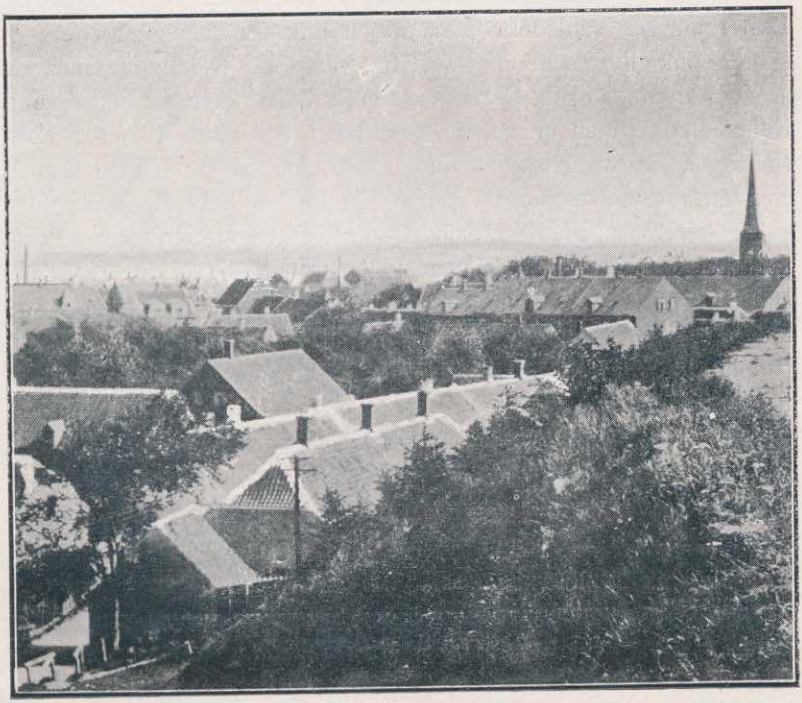

Indehaver af Embedet, og de senere Lærere lejede derfor Engen og Lodden ud, indtil Skoleloven af 1899 fritog Bylærere for at have Jordlod.

Men vor Vandring gaar videre ad Toldbodgade, forbi Præstegaarden og gennem et af de sædvanlige »Gadeknæk« om i Grønnegade forbi G. Maltesens Gartneri og støder for Enden af Grønnegade lige paa »Legathuset«, almindelig kaldet Fattighuset, som atter er et Bevis for Omskifteligheden her i Verden og særlig — hvad Bygninger angaar — i Løgstør. Det er opført 1821 for det Thorupske Legat, som stiftedes 1771 af Herredsskriver P. K.

Thorup. Man mærke sig Forbogstaverne *F. K.* Thorup skal i Folkemunde altid have heddet Peter Kræmmer, fordi han var en stor Pengepuger, og i en af de gamle Ejendomme i Fjordgade findes endnu et gammelt Billede, som Ejerinden altid benævner: »Peder Kræmmer, som tæller sine Penge«. Jeg tror iøvrigt, at dette Billede har nogen Kunstværdi — en ukendt Rembrandt? eller vel snarest en Efterligning. Men tilbage til Legathuset. En Del af Legatkapitalen gik tabt ved at blive uheldigt udlaant, og for at redde Stumperne, købtes »Hellevad Kirketiende«, som gav en aarlig Indtægt af ca. 1,200 Kr., og Bystyret fik Sagen ordnet saa snildt, at Legatets Indkomster i Hovedsagen kom Byens Fattigvæsen tilgode. Derved blev ogsaa Legathuset indlemmet i Fattigvæsenet og befolkes af dette. Det er da ikke ganske hen i Vejret, at Løgstør ingen Fattiglemmer har, thi som Beboere af Legathuset maa de kunne gøre Krav paa et betydeligt højere Trin paa Samfundsstigen. Og de staar endda i Følge egen Mening ikke alle paa samme Trin. Da Kong Christian den IX i 1888 fejrede Regeringsjubilæum, og Folkene i Legathuset trakteredes med Steg og Chocolade, ødelagdes Feststemningen ved, at »nogle« følte sig for gode til at sidde til Bords med »visse andre«.

Til Legathuset knytter sig endnu friske Minder om »Løgstørs kommunale Lirekasse«. En af Beboerne, en forhenværende Skomager paa et daarligt Ben, havde af og til »Landevejstendenser« og derimellem mer eller mindre faste Giftermaalslyster. Begge Dele voldte Byen Bryderi og Bekostning. Dette undgik man snildt ved — efter Forslag af den ikke helt uvittige Fattigforstander — at overlade Eksskomageren en fin Lirekasse til Laans og paa Afbetaling. Det viste sig at være en fin Spekulation. Manden ikke blot sørgede for sig selv og betalte lidt paa sit Instrument, men han fik endogsaa Raad til at optræde som Arbejdsgiver, idet nemlig en Kvinde sluttede sig til ham, overtog Motoren paa Maskinen og indkasserede Moneterne.

Man sagde, at de blev »rigtig gift« ovre paa Sjælland, om det passer, ved jeg ikke, men om det passer, saa blev hun temmelig hurtig sørgende Enke, thi Chefen for den kommunale Musik afgik efter faa Aars behagelig Omstrejfen ved Døden. Det var Aftalen, at han ikke skulde optræde i sin Fødeby; men naar han blev rykket for Afdrag, benyttede han Lejligheden til at komme hen og »indspille« det forlangte. Jeg har desværre ikke faaet opspurgt, hvor Byen nu har dette fine Aktiv deponeret.

Fra Legathuset fører Peder Kræmmersgade over i Fischers-

gade — opkaldt efter Købm. Chr. Fischer —, som stiftede det heri liggende »Fischersminde«, et Alderdomshjem for 3 Enker eller ugifte Kvinder af den bedre Klasse. Disse Kvinder plejer tillige at faa Renterne af »Prokurator Nors's Legat«, der ganske vist søges og bortgives hvert Aar, men alligevel betragtes som livsvarigt af dem, som een Gang har opnaaet det. Prokurator Nors var barnefødt i Løgstør, men blev bosat i Aarhus, hvorfra han ved nævnte Legat paa en smuk Maade satte sig et Minde i sin Fødeby.

Længere ude i Fischersgade ligger det i 1893 opførte og meget

Skipper Søren Skjønnings gamle Hus i Fischersgade

benyttede Sygehus, hvis dygtige og humane Læge C. J. Brix Kjelgaard i ca 20 Aar har været.

Paa modsat Side af Gaden eller Vejen ligger to for Sygehuset ikke særligt behagelige Genboer: Jakobsens Kalkværk og det smukke og moderne indrettede kommunale Gasværk. Heldigvis siger Sygehuset — er nordvestlig Blæst den langt almindeligste, hvorved Dunsterne fra disse Genboer ligger langs ad Bakkekammen indad mod Byen eller over Bakkekammen ud til de kære Landboer, som jo ogsaa bør have deres Del af Kulturens Velsignelser.

Vi vender om og gaar gennem Peder Kræmmersgades Fortsættelse østerpaa. Vejen, for andet er denne eller de sidstnævnte Gader endnu ikke, hedder nu Søndergade, som fortsætter videre mod Øst i samme Udstyrelse men under det stolte Navn »Bredgade«, som alligevel til sidst viser sig ikke at være andet end

Landevejen til Nibe. Det er jo ikke ejendommeligt for Løgstør alene, at Gaderne oprindelig var Landeveje ud til Oplandet; men i Løgstør er Gadepræget endnu kun kommen over de færreste af disse oprindelige Veje. Nu gøres der et maalbevidst og dygtigt Arbejde med Tjærebetonbelægning — først i Hovedstrøgene og derefter videre ud. Denne Belægning har som tidligere nævnt vist sig udmærket og er i vor Blæst- og Støv-fyldte By en Velgerning for Beboerne.

I Søndergade ligger Sørensens store Læderhandel og Naadleri, Egnens eneste, Løgstør Jern- og Kulhandel, som nu indehaves af Frederik Mortensen, Larsens, tidligere L. A. Schiønnings, Tøttrups og C. J. Jacobsens Kolonialforretninger. Af disse har den af L. A. Schiønning i mange Aar drevne Forretning hidtil været den betydeligste. Indehaveren, som døde i Fjor, nød stor og fortjent Tillid og havde mange Tillidshverv. Han var Interessent baade i Løgstør Tømmerhandel og i Løgstør Jern- og Kulhandel, desuden var han i Bankraadet for Løgstør Bank og i mange Aar Medlem af Kommunalbestyrelsen og Skolekommissionen. Han var en sjælden nobel og retsindig Karakter, hos hvem mange har hentet Hjælp, Raad og Trøst. Men det maatte ske i al Stilhed, thi offentlig Paaskønnelse satte den beskedne Mand ingen Pris paa. Ved L. A. Schiønnings Død 1916 overtog Sønnen, Jakob Schiønning, Forretningen. Men Jacob Schiønning døde i en ung Alder 1917, og en tidligere Kommis hos L. A. Schiønning, Magnus Larsen, købte Varelager og Ejendom og begyndte under eget Firmanavn 15. April 1917.

Vi har hidtil bevæget os i den nuværende Bys Udkanter, men vi har fulgt den historisk rigtige Vej. Gamle Folk holder endnu paa, at et Lig, som fra Hjemmet skal føres til Kirkegaarden, netop skal passere denne, den gamle Kirkevej: ad Fjordgade, Toldbodgade, Vestergade, Peder Kræmmersgade, Søndergade til Løgstør eller Løgsted Kirkegaard. Før vi begiver os ind i Byens Centrum, maa vi derfor endnu en Tur op ad Sønderport, Byens ret stejle Udfaldsport mod det sydlige Opland.

Paa venstre Side af Sønderport ligger to ret store Forretninger. Først er der Anders Nielsens Kolonial og Foderstofforretning, som drevet med stor Dygtighed og under stor Tillid, i de sidste 10—15 Aar har faaet en efter Forholdene meget stor Omsætning. Længere oppe findes Poulsens Cykleforretning, Chr. Engelbrechts Bygningsentreprenørvirksomhed. Engelbrecht har, særlig i de sidste 10—15 Aar udfoldet en omfattende Virksomhed i By og paa Land og opført Masser af store og smaa Nybygninger. Tillige

driver han Ejendomshandel og køber Grunde til at opføre Huse paa. Det er en næsten eksempelløs Flid og Energi den Mand udfolder. Paa højre Side af Sønderport ligger meget betænksom ved Byens Vej til Kirkegaarden Stenhugger O. Bengtsons Forretning. Foruden en Mængde Gravmonumenter til Byen og Omegnen har O. Bengtson leveret meget smukt og godt Bygningsarbejde, hvoriblandt skal nævnes som det nyeste og for Synet lettest tilgængelige, altStenhuggerarbejdet paa Fabrikant H. C. Hansens nye smukke Ejendom i Løgstør. Dette Stenhuggerarbejde vækker med sin Rigdom af noble Udførelser fortjent Opmærksomhed hos alle kyndige. Nedenfor Bengtsons Værksted ligger Løgstør Venstreblads Kontor og Trykkeri i Bogtrykker Knudsens Ejendom. Knudsen driver tillige en ret stor Akcidensvirksomhed.

Chr. Engelbrechts Tømrerforretning

Før vi nu begiver os ned ad »Strøget«, altsaa Hovedgaden, officielt Østerbrogade, ser vi et Øjeblik paa de to Ejendomme, som flankerer Nedgangen. Paa østre Side er detHotel»Unionen«, i mange Aar Landboernes vigtigste Samlingssted, og i hvis Gaard de maanedlige Kreaturmarkeder endnu holdes om Vinteren.

O. Bengtsons Sten- & Monumentforretning

Paa venstre Side er det Bagermester og Konditor Johansens Forretning. Her boede i mange Aar den af alle og ganske særligt alle Byens Børn højt skattede Bagermester Jakobsen. Selv havde

han ikke Børn, men han elskede Børn, og han lagde et stort Arbejde i at glæde og gavne Ungdommen, hvis Sag han utrætteligt forfægtede. Han var Sønderjyde, født i Aabenraa 1839, og ved alle Børnefester i Foreningerne søgte han at paavirke Forsamlingen til Fædrelandskærlighed, og en ædel Vandel, saa Samvittigheden kunde bevares uskadt. Den høje Jerntrappe, som førte op til hans Udsalg er slidt af Børnefødder i Tusindvis. At Jacobsen var livsvarigt Medlem af Skolekommissionen er en Selvfølge. Jakobsen var i mange Aar Medlem af Haandværkerforeningens Bestyrelse, og han var stiftende Medlem af Haandværkerstiftelsen, hvis Formand han var til sin Død, 4. April 1910. Forretningens gode Traditioner opretholdes heldigt af Johansen.

Den Forretning, vi først møder paa vor Vej ned ad »Strøget«, er J. C. Salvesen & Søns Kolonial- og Foderstofforretning. »Salvesens ved Bommen er endnu det populære Navn«. Bomhuset med Acciseboden laa nemlig der, og det er kun lidt over 25 Aar siden, at Bomhuset, som laa midt i Svinget fra Bredgade til Østerbrogade, blev nedbrudt. J. C. Salvesen & Søn er en gammel, vel 100 Aar gl., Forretning i samme Slægt. Forretningens Stifter er Frederik Ludvig Lund, og Stiftelsesaaret er 1818. Efter nogle Aars Forløb købte Broderen, Thomas Lund Forretningen og lejede den ud til Jacob C. Møller, der senere overtog den Forretning i Fjordgade, som alt er omtalt. Ejeren, Thomas Lund drev derefter Forretningen, indtil Sønnen, Julius Lund, tiltraadte den. Julius Lund døde ret tidligt, og efterat Enken i nogen Tid selv havde staaet for Styret, giftede hun sig med Skibsfører J. C. Salvesen, der var hjemkommen fra Dagø, hvorfra han havde ført Skib, og Salvesen blev da Forretningens dygtige Leder, indtil Stedsønnen, Thomas Lund, i Aaret 1904 indtraadte i Firmaet. J. C. Salvesen døde i 1914, og Th. Lund er nu Eneindehaver. Da J. C. Salvesen i Halvfjerdserne blev Leder af Forretningen havde han med sit personlige Kendskab til Forholdene i Udlandet særlige Chancer for Import og Eksport og drev en solid Handel med Indkøb og Udførsel af Korn, Smør og Talg m. v., med Indførsel og Salg af Foderstoffer, Hamp og Tjære o. s. v., Ved Siden deraf havde han mange solide Kunder i By og paa Land for Kolonialvarer. Th. Lund fortsætter i Faderens Spor, forsaavidt Tidsforholdene tillader det; Udførsel af Korn er jo nu »en Saga blott«; men de endnu staaende og vel vedligeholdte Pakhuse viser, hvor betydelig Kornhandelen tidligere har været, og hvor stort Forbruget af indførte Foderstoffer nu er under normale Forhold.

Straks nedenfor J. C. Salvesen og Søn, har vi Moesgaards Efter-

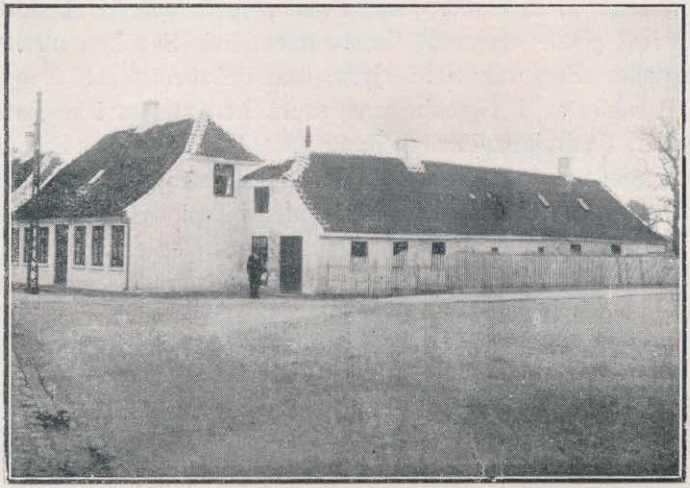

J. C. Salvesen & Søns (Th. Lund) Kolonial- & Foderstofforretning

følgers Strikkeri og Trikotageforretning og lige over for Chr. Gattens Isenkram- og Galanteriforretning.

Nærmest op imod denne ses Byens fineste — i hvert Fald mest glimrende Udstillingsvindue i Charles Nielsen Sølv- og Guldsmedeforretning. Der var fra først af en god og sikker Smag samt en stærk Tillid til Byens og Egnens Købedygtighed i Starten af denne Forretning, og Beregningen har vist sig at slaa til. Enhver kan — endog ved et flygtigt Blik gennem Vinduet — se, at man ikke behøver at tage til Aalborg, Aarhus eller København for at indkøbe Smykker, Service eller andre større Festgaver. Her er noget for enhver Smag, selv den mest kræsne. I samme Ejendom har J.

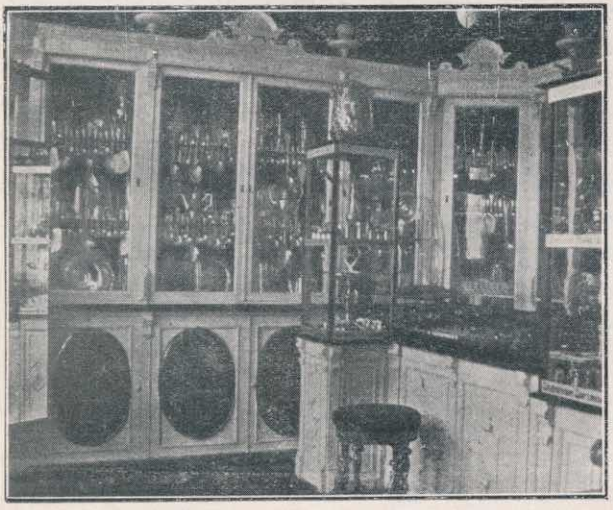

Charles Nielsens Sølv- og Guldsmedeforretning

Bay-Jensen, som er hele Kompleksets Ejer, sin store Manufakturforretning, som almindeligt benævnes »Tugthus-Udsalget«, altsaa Crome & Goldschmidts Udsalg, som her har Hovedoplag for Egnen og forsyner en Del Filialer i Stationsbyerne med Firmaets velrenomerede Varer. Det er fornøjeligt at se, hvorledes Bay-Jensen har drevet Forretningen op i de ca. 20 Aar han har boet her. Hovedforretningen trives udmærket, og Filialerne er kommet til mer end at bære sig, hvad de før hans Tid havde ondt ved. Der er en stor Akkuratesse og stærk Energi i Chefens elskværdige

Crome & Goldschmidts Udsalg ved J. Bay-Jensen

Ledelse af Forretningen, hvori en Søn nu er indtraadt som Medhjælper efter at have faaet sin Uddannelse i Faget i en større By. Skønt stærkt optaget af sin Forretning har J. Bay-Jensen dog faaet Tid til i adskillige Aar at røgte kommunale Hverv som Medlem af Ligningskommission og Byraad.

Nærmest ved paa samme Side driver Chr. Svenstrup sin Herreekviperingsforretning og Musik-Agentur i egen Ejendom. Derefter kommer — i Jonathan Christensens Ejendom — et af Byens og Egnens Damers vigtigste Tilflugtssteder, naar det gælder en saa stor og vigtig Sag som en ny Hat, nemlig Modebazaren, Indehaver Chr. Christensen. Der tjenes sikkert meget mere end til

Dørsmørelse i den Forretning, og af nævnte Vare skal der endda bruges meget, siger man.

Nu kommer vi til Jonathan Christensens Isenkram-, Fodtøj- og Trævareforretning, som før var Domicil for en af de gamle Manufakturforretninger: Poul Bach og efter hans Død Sønnen Viggo Bach.

Paa denne Side af Gaden nævner vi endnu Urmager H. Mortensens fine og solide Forretning og gaar derpaa over til Gadens modsatte Side, hvor Peter Nielsen fortsætter den i mange Aar

Peter Nielsens Kolonial- og Støbegodsforretning

af Carl Claudi med Held førte Forretning i Kolonial- og Foderstoffer samt Udsalg af Morsø Støbegods. Peter Nielsen driver sin omfattende Forretning ret storstadsmæssig og hans Kundekreds er med rette stor og voksende.

I Jørgen Claudis anselige Hjørneejendom, opført i Begyndelsen af Firserne af Carl Claudi, der var en af Byens betroede Mænd, Andelshaver i »Løgstør Tømmerhandel« og — sammen med L. A. Schiønning — Indehaver af »Løgstør Jern- og Kulhandel«, findes »Det danske Petroleums-Selskabs« Oplagsplads for Byen og Egnen ved Jørgen Claudi, »Svendborg Støbegods Udsalg« ved Th. Skipper,

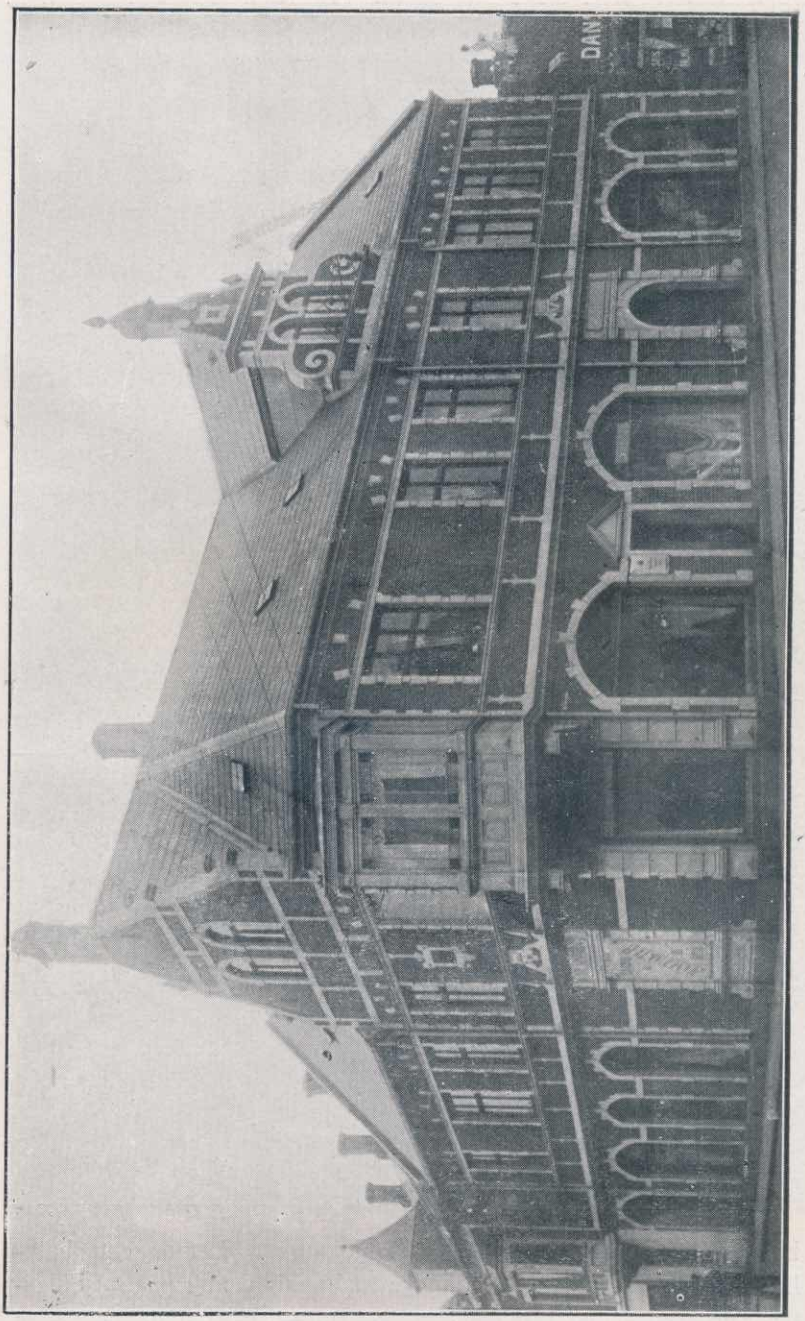

Ad. Aistrup og Sønners Manufakturforretning

og paa Hjørnet en af Byens mest omsættende Butikker for Tiden, nemlig »Andelsslagteriets Udsalg«. Man tænker paa Berlin eller Hamborg, naar man Onsdag og Lørdag ved Ottetiden passerer

Interiør fra Ad. Aistrup og Sønners Manufakturforretning

Hjørnet og ser en Opstilling af Mennesker i mer end halvhundredvis, som mer eller mindre taalmodig venter paa, at Salgsmærkerne skal blive uddelt, hvilket oftest sker under saa stor Trængsel, at det gaar ud over Skind og Klæder i en ret uhyggelig Grad.

Paa Hjørnet af Torvegade ligger Byens og Egnens største Ma-

Interiør fra Ad. Aistrup og Sønners Manufakturforretning

nufakturforretning en gros & en detail, nemlig Ad. Aistrup og Sønner. Denne Forretning er grundlagt 1865 af den endnu levende Ad. Aistrup, som dog for nogle Aar siden har overdraget Ledelsen til Sønnerne Poul og Th. Aistrup. Det, som altid har udmærket denne Forretning, er den fine Forsyning med alt til Faget henhørende i bedste Varer. Derfor er der stor Tilstrømning af

Købm. L. C. Petersen †

Kaptajn N. C. Nielsen †

Købm. Jacob Schiønning †

Kunder baade fra Byen, den nærmeste Omegn og langvejs fra. Og naar Aistrup efter Jul har sit store aarlige Udsalg, lejes Ekstrafærge for Hanherredboerne, eller hvis Færgen paa Grund af Is ligger stille, stilles Byens fine Køretøjer, Automobiler og Landauere til Raadighed for Kunderne. At denne Udsalgstrafik vinder større Tilslutning for hvert Aar, vidner jo om, at Forretningen har stor Tillid og ikke misbruger den. Og at en saadan Forretning har Indflydelse paa Byens Trivsel og Skatteforhold er indlysende. Det er derfor naturligt, at Byens Handlende har ønsket Poul Aistrups Dygtighed anvendt ogsaa i Byens Styrelse, hvoraf han i de sidste Aar har været og fremdeles er et indflydelsesrigt og energisk Medlem i alle praktiske Sager. Det smukke og moderne indrettede Elektricitetsværk skyldes ganske særligt hans Initiativ. Hvis det lykkes inden føje Tid at faa bevilget et for Byens og Egnens Trivsel meget ønskeligt Baneanlæg, saa bliver denne vigtige Forbedring af Stillingen her i ikke uvæsentlig Grad en Frugt af hans energiske Arbejde for Sagen. Den særdeles smukke Forretningsbygning i Rosenborgstil, hvori Firmaet Ad. Aistrup og Sønner er indstalleret, er opført 1891 efter Tegning af Arkitekt Ludv. Andersen.

Nærmest 'Ad. Aistrup & Sønner er der et Smørhus af den sædvanlige Slags med Tilgift, og derefter kommer den af Løgstør Bank købte gamle Ejendom paa hvis Grund en tidssvarende Bankbygning tænkes opført ad Aare.

I Torvegade ligger i egen smukke, ny Ejendom M. Philipsens Snedker-

værksted og Møbelhandel. Skønt Philipsen er en »tilflyttet« Mand, har han forstaaet at akklimatisere sig, saa han er blevet Bestyrelsesmedlem i adskillige af Byens Foreninger og tillige er Byens populære Brandmajor, i hvilken Egenskab han afløste den mangeaarige og yderst veltjente Murermester og Dannebrogsmand K. C. Knudsen. Sidstnævnte Hædersmand, som har opført de fleste af Byens offentlige Bygninger og en Mængde private i Byen og paa Egnen — saaledes ogsaa Ranum Seminarium, lever endnu og er som Veteran fra 1864 Formand for Vaabenbrødrenes Løgstør-Afdeling. I hans Ejendom paa Hjørnet af Fredensgade og Torvegade har Johannes Tommerup en af

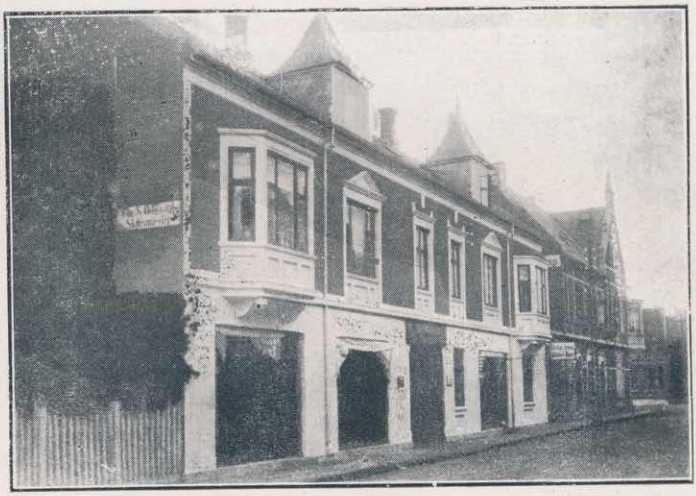

M. Philipsens Møbelforretning

Byens godt forsynede Kolonialforretninger. Andre Steder gælder Ordsproget: der er Høg over Høg. Her maa det hedde: der er Høgh over Tommerup; thi oven over ham har Tandlæge Høgh sin stærkt voksende unge Forretning.

For Tiden bor en Række mindre Forretningsdrivende i den sidste, lave Del, hvorimod den Del, som er nyere og har 2 Etager er udlejet til Isenkræmmer Richard Christensen samt til Barber og Tandtekniker Fr. Simonsen, begge særdeles tidssvarende Forretninger med store Kundekredse. Paa samme Side ligger fremdeles Martin Pallesens gamle Ejendom med Th. Jensens Sadelmagerforretning og Ejerens Legetøjshandel. Derefter J. A. Lorentsens vel forsynede Materialhandel, Søstrene Kjeldgaards solide og velrenomerede Modeforretning og endelig Løgstør og Omegns

Ad. Aistrup,
Købmand

P. Bach Aistrup,
Manufakturhandler

Jens Simonsen †

Spliid,
Bankdirektør

B. N. Jegsen,
Direktør

J. Jespersen,
Gaardejer

Sparekasse i smuk italiensk Renæssancestil, opført i 1891 efter Tegning af Ludv. Andersen. Løgstør og Omegns Sparekasse er oprettet 1865 og har samlet sig et Reservefond af 1/4 Million Kroner. Den er saaledes en meget solid Indretning, og skønt den i Almindelighed kaldes »den gamle Sparekasse«, drives den nu efter moderne Principper og har en betydelig Omsætning. Dens Direktion bestaar af Købmændene: Laurits Møller og Chr. Neve, Overlærer J. S. Lavendt og Proprietær Jakob Tværgaard.

Lige over for Sparekassen ligger »Skyskraberen«, Byens eneste 3 Etages Hus, opført 1912. Paa dets Hjørne ud til Skolegade og Østerbrogade har Manufakturhandler Godthard Holm sin Forretning, og mod Østerbrogade har Poul Pedersens Enke, som ejer Huset, sin Træhandel, og Guldsmed og Urmager Jens Petersen sine Lokaler. Det viser sig her paa Slutningen af »Strøget«, at Landboernes og naturligvis adskillige Byboeres gode Indtægter finder forskellig Anvendelse. Mange bliver sat i Sparekassen; men mange gaar ogsaa den modsatte Vej, nemlig til Guldsmeden, som af og til siger man, sælger Ringe til Bønderkoner til over 100 Kr. Stykket; eller Pengene gaar til Manufakturhandleren, som knap kan skaffe Varer, som er fine nok og navnlig dyre nok. Jeg forstaar nok, at der er mer Forbindelse mellem Sparekassen og dem, som køber Træsko hos Træhandleren end mellem Sparekassen og dem, som køber Guldringe og kostbare Pelsbesætninger — men, det er paa ingen Maade de paagældende Forretningsfolk som har givet mig de anførte Oplysninger. Imens vi kigger ind ad Vinduet hos Skomager Sund og Broderihandlerinde Frk. Frandsen opfanger vort Øre en flot Violinsolo, som smukt og forstaaende akkompagneret, daler blødt ned til os fra oven. Ah, vi har naaet Musikdirektør S. Kjældgaards Ejendom, og da saavel Ejeren som alle Børnene er musikalske, genlyder Luften af Musik tidligt og sent. Ikke altid saa fin Musik som nu, thi her gives Informationer, og Eleverne fra By og Land er ikke alle saa musikalske som Husets egne Børn. Thi naar en Gaardmand paa Grund af de ekstra Flæske- og Hestepriser har faaet Raad til at købe »Piano«, saa skal Døtrene naturligvis da ogsaa have Undervisning i at bruge det fine og dyre Instrument. Ejeren af Musikhuset handler begribeligvis med alle mulige Instrumenter og tillige med Isenkram- og Udstyrsartikler, hvori Forretningen er udmærket assorteret.

Og nu naar vi den store Ejendom paa Hjørnet af Jernbanegade, hvis Ejer i adskillige Aar, indtil i Aar, da han som før anført er bleven distanceret, har været Topfiguren paa Løgstør

Skatteliste. Det er Manufakturhandler, Sparekassedirektør Chr. Neve. Man maa nu endelig ikke tro, at Distanceringen skyldes, at Forretningen har mindre Omsætning, eller at den drives mindre energisk end tidligere. Nej, saavel Omsætningen og Fortjenesten som Skatten er dygtigt voksende, men Tidsomstændighederne er jo i Øjeblikket noget ganske ualmindeligt. Chr. Neve nyder en meget stor Tillid i By og paa Land, og hans Omsætning er endogsaa meget betydelig, hvortil ikke saa faa Filialer andet Sted jo ogsaa bidrager.

Paa Hjørnet ligeoverfor har Carl Bøgh sin Isenkramforretning, og Forretningslivet har Virkepladser fra Hus til Hus fremefter:

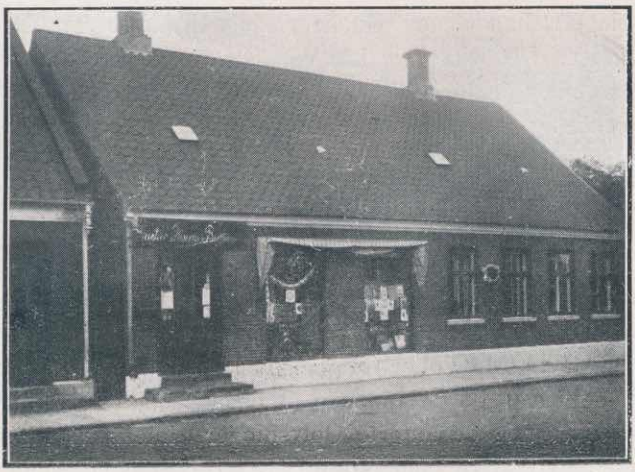

Gustav Ibsens Bog- og Papirhandel

Urmager og Guldsmed Præstmark, Herreekviperingshandler Vogel, Købmand Carl Langgaard — sidstnævnte i Branddirektør Olsens Ejendom, hvori Ejeren ogsaa driver sin Sagfører- og Ejendomskommissionsforretning —, Skomager Thomsen og Boghandler Gustav Ibsen. Sidstnævnte er en ny Mand i en gammel Forretning. Denne begyndte nemlig 18. Juli 1847 af fhv. Herredsfuldmægtig L. H. Spliid, som ved Snedsted Seminariums Flytning til Ranum i Følge kgl. Resolution af 5. Februar 1847 forudsaa, at her vilde blive noget at gøre for en Boghandler. Spliid tog ikke Fejl, han fik en god Forretning og tjente store Penge ogsaa af den Grund, at han forstod at beholde de voksende Lærere som Kunder langt ud over deres Dimision fra Seminariet. Spliids Violiner var i lange Tider en søgt Vare mange Steder i Danmark. Da Spliid fik sig en Konkurrent i sin egen By, overdrog han 1.

April 1879 sin Forretning til Carl Nordentoft. Denne kundskabsrige og energiske Mand havde tillige Klasselotterikollektion og Stempelpapirudsalg og fik tillige en Filial af Boghandelen oprettet i Ranum. En Øjensvaghed nødte ham imidlertid til at afhænde Forretningen, og den 26. Maj 1915 overtoges denne af Gustav Ibsen, som nok skal vide at give den gamle Forretning et nyt og tidsmæssigt Opsving.

Vi begiver os nu ad Blindebom forbi Herredsfogedboligen og Raadhus ud til Raadhusgade. Her standser vi et Øjeblik ved Brødrene Mathiasens Klædefabrik, et efter vore Forhold anseligt og rentabelt Foretagende. Faderen til de nuværende Ejere oprettede Fabrikken, som er gaaet frem med stærke Skridt og stadigt udvides. Mathiasens Fabrikata har store Aftagere baade i Hovedstaden og i andre af Danmarks Byer, og Detailsalget fra Butikken her er betydelig og stadigt voksende.

Ad Slagterivejen naar vi ud til et for Forbindelsen mellem By og Land meget vigtigt Etablissement, nemlig »Andelsslagteriet for Løgstør og Hanherrederne«. At Slagteriet for Tiden ogsaa har Betydning overfor det af Verdenskrigen fremkaldte vanskelige Ernæringsspørgsmaal er allerede berørt.

Slagteriet opførtes 1900 af Murermester Højstrup og Tømrermester R. Petersen, begge af Løgstør, men under Ledelse af Cand. polyt. Carl Madsen. Den Mand, som særligt har arbejdet for Slagteriets Oprettelse, var Direktør i Løgstør Bank og Medlem af Løgstør Byraad C. Nielsen. Han kom derfor ind i Bestyrelsen som dens Formand, de øvrige Medlemmer af den første Bestyrelse var Proprietær Welling af Nørborg og Gaardejer P. Jakobsen af Brøndum. Fra 2. Marts 1903 til 29. Februar 1912 var Proprietær V. Bie Formand, og siden har Gaardejer J. Jespersen, Løgstedgaard, været det. De øvrige Medlemmer af Bestyrelsen er for Tiden: Bankdirektør J. Spliid, Løgstør, Husejer Jakob Poulsen, Farsø, Gaardejerne J. Jacobsen af Brøndum og Carl Borregaard af Manstrup.

Slagteriets første Direktør var H. Østergaard, nu Direktør for Andelsslagteriet i Hjørring, beklædte Stillingen indtil 1. Januar 1907. Derefter var P. Hansen Direktør indtil 25. April 1916, da har afløstes af nuværende Direktør B. N. Jegsen.

Til at begynde med var Forholdene smaa. Det første Aar slagtedes kun 5000 Svin. Fem Aar senere slagtedes 7000 Andelssvin og 2000 Købesvin. 1915 slagtedes 21,000 Andelssvin.

Slagteriet er saaledes stadig gaaet fremad og staar nu ved sin 17aarige Periodes Slutning som en selvejende Institution, der har

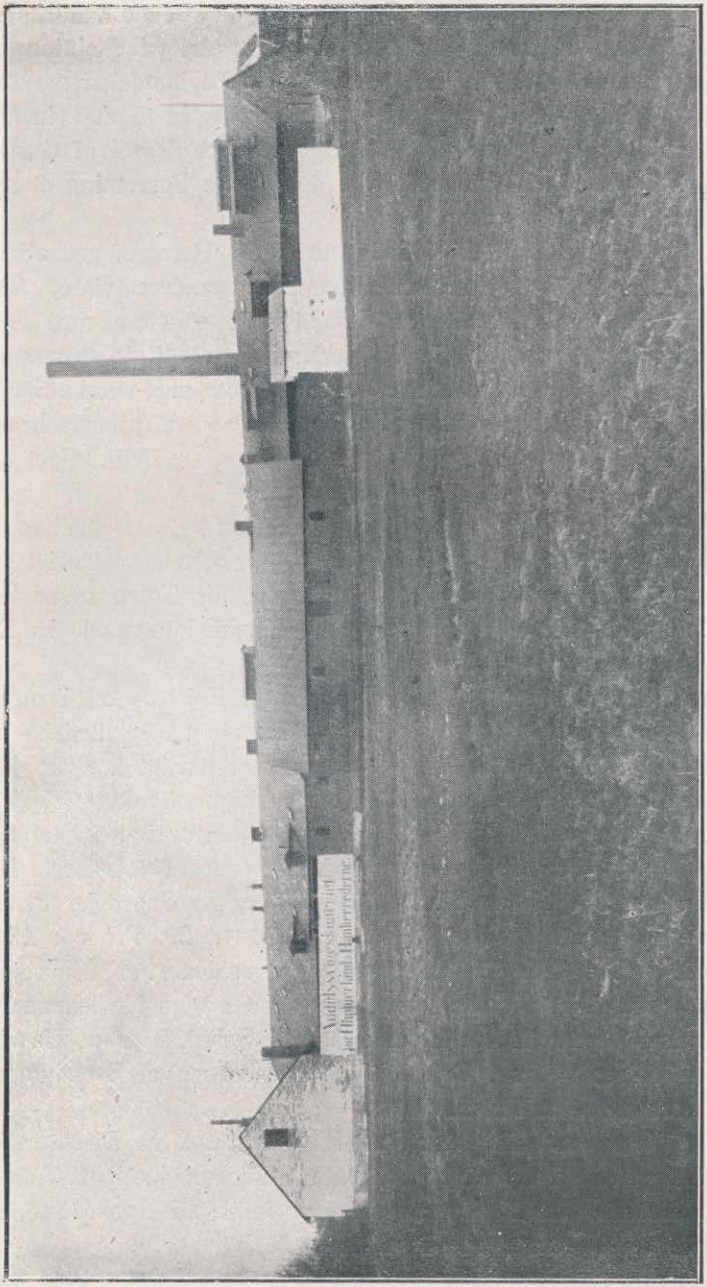

Andelsslagteriet for Himmerland og Hanherrederne (Direktør B. N. Jegsen).

afdraget sit faste Byggelaan. — Fra Slagteriet, som med Hensyn til Rumforhold og Maskiner holdes fuldt upp to date, og hvis Produkt er særdeles vel anskrevet hos Aftagerne, gaar vi om ad Elmevej. Herude i Villakvarteret finder vi nemlig en anselig og

lukrativ Forretning, nemlig Edv. Petersens Vinhandel. Denne Forretning blev grundlagt i Bredgade, og den var oprindelig knyttet til den derværende af Edv. Petersen startede Sodavandfabrik. Da denne solgtes, flyttede han Vinhandelen ud i den store Kælder under sin Villa paa Elmevej, og samtidig nedlagde han Detailforretningen i Vin og Spirituosa, og den store og af Forbrugerne vel ansete Forretning drives alene en gros.

Fra Elmevej tager vi Vejen tilbage forbi Jernbanestationen og det store Posthus, som er under Opførelse, forbi Landinspektør

Edv. Petersens Vinhandel

Mosbechs smukke Villa, kaster et foreløbigt Blik paa den store og smukke ny Skolebygning lidt henne i Nygade og gaar derpaa videre op ad Jernbanegade, som egentlig er den mest købstadsmæssige af alle vore Gader. Paa Hjørnet af Raadhusgade ligger Qvistorffs smukke Ejendom, hvori Ejeren har sin nydelige og fuldendt propre Kolonialforretning, der glæder sig ved stor Tillid af Byens »bedre« Familier.

Paa det modsatte Hjørne ligger Jernstøber H. C. Hansens nye stilfulde Ejendom, som endnu ikke er helt færdig.

Løgstør Jernstøberi er af en ret gammel Oprindelse. I Kirke-

bogen findes under Barnefødsler, at en Datter er født »Eisenfabrikør Hans Fristump«. Han skal dog kun her i Byen have virket som Kleinsmed. Men 1863 begyndte Jernstøber Christensen at støbe Kakkelovne og Komfurer her. Den, som gav Løgstør Jernstøberi nogen Anseelse, var Søren Mosbech, en Skolelærersøn fra Ranum. Han havde lært Tømrerprofessionen og boede i Tolleruphus her ovenfor Bymarken. Da Christensen ikke kunde høre længere, overtog Mosbech hans Forretning, som han i de første Aar drev sammen med Tømrerhaandværket. Da han imidlertid

Løgstør Jernstøberi, Motor- & Maskinfabrik ved H. C. Hansen & Sahl.

i 1870 købte Smed Svend Lykkes Ejendom, flyttede han til Løgstør og dannede sig en god Forretning som Jernstøber. Da hans Sønner havde mere Lyst til Bogen end til det praktiske Erhverv, overdrog han 1897 Jernstøberiet til et Aktieselskab, bestaaende af Købm. Chr. Neve, Justitsraad, Herredsfuldmægtig C. Evald, Redaktør Edv. Jørgensen, Købm. G. Kolding Nielsen og Sagfører, Bankdirektør Nissager. Dette Konsortium overdrog 1. November 1908 Jernstøberiet til H. C. Hansen, som har drevet Forretningen op til noget meget anseligt for en By af Løgstørs Størrelse. Vandværksboringer med tilhørende Vindmotoranlæg har siden Hansen overtog Forretningen, sammen med Petroleumsmotoren »Støren«, været

stærkt drevne Specialiteter. Af mindre Vindmotorer til Drift af Gruttekværne, Hakkelsemaskiner og Tærskeværker, mest af eget Fabrikat, er opsat aarlig i Snesevis i en vid Omegn. Ligeledes drives en omfangsrig Importforretning i Landbrugsmaskiner og Støbegods. Navnlig for at fremskaffe tidssvarende Lager- og Udstillingslokaler har Hansen opført sin Nybygning — efter Tegning af Arkitekt Rasmussen, Silkeborg — og Resultatet er blevet overmaade fint. For et godt Aar siden indtraadte Laurits Sahl

Andelsbankens Løgstør Afdeling (Direktør Spliid)

som anden Direktør i Løgstør Jernstøberi og Maskinfabrik. Længere oppe i Jernbanegade ligger Løgstør Mejeri med tilhørende Savværk, smukt og tidssvarende indrettet.

Efter endnu en Gang at have beundret Jernstøberiets nydelige og imponerende Arkitektur begiver vi os om ad Skolegade, hvor vi paa Hjørnet af Raadhusgade ser »Løgstør Tømmerhandel«s betydelige Oplagsplads og ret stilfulde Kontorbygning. Derefter naar vi til Jydsk Andelsfoderstofforretnings store Grund, hvor der altid er livligt Røre.

Ved Siden af Foderstofforretningens Kontor er i samme Ejendom »Løgstør Kontoret« af »den danske Andelsbank« installeret

Efter at Løgstør Andelssvineslagteri, særlig paa Foranledning af Proprietær J. H. Spliid, Ørndrup, havde indmeldt sig som Medlem af Andelsbanken og selvsagt ønskede at overføre sine Forretninger til denne, viste det sig hurtigt nødvendigt, at Banken blev direkte repræsenteret her paa Pladsen. Og da dette ikke kunde ske paa tilfredsstillende Maade gennem nogen af de bestaaende Pengeinstitutter, aabnede Banken 1. Oktober 1915 et Kontor i Jydsk Andelsfoderstofforretnings Ejendom. Kontorets første Tilsynsførende var Forretningsfører i Foderstofforretningen, Laurits Sahl, Løgstør, og Gaardejer og Sognefoged Chr. Ovesen, Brøndum. Da L. Sahl imidlertid i Foraaret 1916 indtraadte som Parthaver i Løgstør Jernstøberi og Maskinfabrik tillod hans private Forretninger ham ikke længere at ofre den fornødne Tid paa Banken, hvorfor han søgte Fritagelse for det ham betroede Hverv. Han vedblev dog at fungere til 1. November 1916, fordi det ikke tidligere var muligt at faa hans Plads tilfredsstillende besat. Paa dette Tidspunkt var imidlertid Proprietær Spliid flyttet til Løgstør og afløste L. Sahl, saaledes at Tilsynet med Banken nu føres af ham i Forening med Chr. Ovesen.

Banken fik hurtig en meget betydelig Tilslutning baade fra Egnens Andelsselskaber og fra private, saaledes at dens Totalomsætning allerede i det første Regnskabsaar var noget over 25 Millioner Kroner. Dette Resultat maa siges at være fuldt ud tilfredsstillende, naar Hensyn tages til, at Byen er lille og Egnen ret svagt befolket, om end i meget stærk Opvækst.

Banken har i den forløbne Tid haft forskellige Funktionærer. De nuværende er Assistent Vermund Jensen, Løgstør, og Assistent Johannes Kold Petersen fra Aaby Bækgaard ved Aarhus.

M. Sjørring Christensens Skrædder-Etablissement

Overfor Andelsbanken ligger M. Sjørring Christensens Skrædderi og Herreekviperingsforretning. Et Blik ind ad Vinduet viser os, at Forretningen er vel forsynet med saavel færdigsyede Beklædningsgenstande som med Klædestoffer i fine Varer-

Her er kort sagt noget for enhver Smag og for enhver nogenlunde antagelig Indtægt. Kunderne indfinder sig rigelig, og det baade fra By og Land. Forretningens bekvemme Beliggenhed for dem, som Dampfærgen bringer hertil fra Hanherred, giver Tilskud ogsaa fra »hinsides Sundet«.

Ewan Thorstensens Bageri og Conditori

Idet vi passerer den fortræffeligt »Asfalterede«, d. e. tjærebetonbelagte, Skolegade, kommer vi forbi N. C. Jepsens gamle, solide Forretning i Uldvarer og Herreekvipering, og paa Torvet træffer vi Ewan Thorstensens Bageri. Denne Forretning blev allerede for en Menneskealder siden drevet i stor Stil, og den nuværende Ejers Fader P. C. Thorstensen tjente gode Penge ved at forsyne Arbejdsstyrken ved Bygholm Vejles Udtørring med det daglige Brød. Theilmanns Øl og Thorstensens Brød var Grundemnerne i den mange hundrede Mand stærke Styrkes Forsyning af det, som hører til Legemets Næring og Nødtørft. Over Aggersund ad Landevejen og over Grundene i fladbundede Baade gled Forsyningen uafbrudt i de Aar og lagde Grunden til en Velstand, som de paagældende Leverandører forstod at udvikle og bevare. Fjordsejlladsen har ogsaa givet Thorstensens anerkendte Brød godt Aftræk, og om end Tiden i den Henseende ikke nu er saa gunstig, fordi de med Motor drevne Skibe sjælden giver sig Tid til Opankring her, saa er der dog fremdeles god Forretning til Thorstensens Bageri. P. C. Thorstensen var til sin Død i Bankraadet for Løgstør Bank, og Sønnen Ewan Thorstensen har ogsaa her indtaget Faderens Plads.

Nu er vor Vandring gennem Byen nær sin Ende. Ad Torvet, med Apotheket og Købmand Johannes Tommerups Kolonialhandel, og Torvedage med bl. a. to Blomsterforretninger og N. Andersens Efterfølgeres store Ekviperingsforretning, naar vi »Strøget« og »Sønderport«, idet vi vil slutte vor Oversigt med en Udsigt over Byen fra Bakkekammen. Smukkest er denne Udsigt ved Aftenstid, naar Solen danner Straalebro over Bredningen og saaledes forgylder Indfatningen om den lille, smukke By, som

Davidsen,
fhv. Kanalfoged.

Chr. Reiersen,
Grosserer.

Kjeldgaard,
Læge.

J. Bay-Jensen,
Manufakturhandler.

Edv. Petersen,
Vinhandler.

Peter Nielsen,
Købmand.

Chr. Engelbrecht,
Tømrermester.

Carl Abel,
Sagfører.

O. Bengtson,
Sten- og Billedhugger.

Th, Lund.
Købmand.

Ch. Nielsen,
Guld- & Sølvsmed.

Laur. Sahl,
Direktør.

Gustav Ibsen,
Boghandler.

Kaj Simonsen,
Købm.

P. C. Petersen,
Tømmerhandler.

Rolighed-Larsen,
Overlærer.

ligger for vore Fødder. De velholdte Huse med de røde Tage titter skælmsk frem af alt det grønne, som omgiver dem. Der er Have til hvert Hus, og disse Haver klumper tit sammen her og der til ret store grønne Pletter. Efter den smukke Sygehushave — idet vi lader Øjet løbe fra Vest til Øst — kommer Jegers Toft med en Mængde Kolonihaver, og bag denne Kanalbakken, derefter Gartner Maltesens Have, dækket i Ryggen af Præstegaardshaven, saa er der Skoleengen med en halv Snes Kolonihaver ind imellem Lunøes Have, gamle Haver og Villahaver i Fredensgade, nu i Byens Centrum fire, fem store sammenstødende Haver, som adskillige Gange har været paa Tapetet som forvandlede til en Forlængelse af Jernbanegade og dannede Byens ny Torvestrøg in spe, lige neden for os Byfogedboligens store Have, Side om Side med Byens Anlæg, der afsluttes mod Øst af Kirkens Anlæg, og endelig Markedspladsen eller Sportspladsen, fortsat langt ud i en Mængde Kolonihaver. Det er denne ejen-

dommelige Blanding af By og Land og med Bakkeskraaningen bag sig, som er saa tiltalende, og som, set fra den modsatte Side helst ovre fra Aggersborg Kirkeskrænt, giver Beskueren det Indtryk at man har en Alpeby foran sig, Husene og alt det grønne spejler sig i det blanke Vand, og op ad Skraaningen ligger Huse og Gaarde i vild Uorden, medens den hvide Landevej dog viser sig som en Rettesnor for det hele.

Lidt af Byens Historie.

Løgstør d. e. Løgstedøre — ja, Navnet, som intet har at gøre med Planten Løg eller med Fisken Stør, endskønt der i sin Tid til de saltede Sild, som skulde svømme i danske Dramme for at glide ned, er brugt betydelige Mængder af Løg — er altsaa i Tidens Løb blevet forkortet fra fire Stavelser til to. I Løgsted var der fra ældgammel Tid en hellig Kilde, hvis Vand havde Lægedomskraft, og Navnet »Løg el. Løgr« formodes derfor at være det gammelnordiske, som nu hedder »Laugar«, udt. »Løgr«, og som bl. a. findes i Ordet »Løverdag«. Andre mener, at Løgsted skal være det »løge« d. e., det lave Sted. Løgstør er i alt Fald nedenfor Voldbakken et lavt Sted; men netop denne lave Beliggenhed har været god for Dragningen af Sildevod, og dette er ganske sikkert Oprindelsen til den første Begyndelse her — i det mindste i de historiske Tider. I Aaret 1523 var her Toldsted, og der maa ved den Tid altsaa have været Handels- og Ladeplads. Ligesom de andre Byer ved Limfjorden, var den ilde set af Aalborg, der mente sig berettiget til at beherske alle Limfjordens Kyster, og 1598 blev der paa Grund af Klager fra Aalborg nedlagt Forbud imod, at den drev Købmandshandel med Korn, Kramvarer o. s. v. Det var ogsaa Aalborg som fik bevirket, at den, da den 1751 søgte derom, ikke blev Købstad. »Danske Atlas« kalder den 1769, da den havde 393 Indbyggere »en liden Flække, som ingen Købstadsprivilegium har, endskønt den af nogle kaldes Købstad formedelst Konsumptionen og dens Losse- og Ladepladsrettighed, som den har. Vel siges Byen at have haft et gammelt Frihedsbrev paa at drive Handel, hvilket i Ildebranden 1747 skal være blevet fortæret; men de nuværende Indbyggere vide dog ej at gøre retskaffen Rede derfor«. En stor Ildebrand hjemsøgte atter Byen 1751, og alle Byens nuværende Bygninger er sikkert alle af langt nyere Datum. Efter Aggerkanalens Dannelse 1825, gik det noget tilbage med Byen, baade fordi Sildefiskeriet for største Delen ophørte, og fordi den indbringende Lægtning af Varer over de lave Grunde efterhaanden tog

af, da Dampskibsfarten naaede hertil og lagde Storhandelen i københavnske og aalborgske Grossereres Hænder. Efter Aabningen af Frederik VII's Kanal 1861 ophørte næsten al Lægtning, hvorimod Byen fik nogen Fordel af det store Inddæmningsarbejde ved Bygholms og Vesløs Vejler, dette Arbejde begyndtes 1861 og fortsattes med nogle Afbrydelser til op imod Aarhundredskiftet, ialt skal der være sat ca. 4 Mill. Kr. deri, hvoraf altsaa nogle er kommen Løgstør til Gode. I den Menneskealder, som omfatter Aarene 1860—90, var Byen nærmest stillestaaende, der var 1860 kun 1,464 Indbyggere, som endda 1880 var blevet til 1,380 og 1890 til 1,556. Fra 1890 har der været lidt mere Fremgang, hvilket i det første Tiaar, da man naaede op til ca. 2,000, skyldtes Tilflytning af Jernbanefolk, idet Banen til Hobro aabnedes 1893; af Haandværkere: Kirken opførtes 1892—93, Sygehuset 1893 Vandværket 1898. I dette Aarhundrede har Byen faaet Dampfærgen, Slagteriet, Mejeriet, Gasværket, Elektricitetsværket og den ny Borgerskole, hvortil endnu kan føjes: de gamles Hjem, som ganske vist er indrettet i den gamle Skolebygning men med saa megen og saa tidssvarende »Omforandring, at denne smukke Indretning er saa godt som ny. Indbyggertallet er nu oppe paa ca. 2,400, og da Egnen er i Opkomst, hvortil særligt Slagteriet, Mejeriet samt Udstykningen af større Gaarde bidrager, maa det haabes, at »Byen paa Hjørnet« vil gaa fremad ogsaa herefter. Næringslivet er vel nok »lidt tørt« sammenlignet med adskillige andre Byers, men sikkert sundt og godt. 1. Januar 1900 fik Byen Købstadret og da Forstaden »Pedersborg« nu søger Indlemmelse under Købstaden, vil, om dette bevilges, Indbyggertallet faa en pludselig Stigning, og Sybilles Spaadom, at Løgstør skal komme til at faa Smak Mølleaa som sin Østgrænse, ligeledes uvent[illegible]rligt komme til at gaa i Opfyldelse.

Fremtidsmuligheder.

Det er en Kendsgerning, at Byens Opland er i Opkomst og har været det i den sidste Menneskealder. Som et af Beviserne herfor kan nævnes, at en enkelt, ganske vist ualmindelig smart Forretningsmand har kunnet plukke »det meste af Millionen« op af Slet Herreds tørre Jord, nemlig Herredsfuldmægtig, Justitsraad C. Evald. Han har nu forladt os for at virke under større Forhold, men hans Minde lever og opfriskes behageligt, naar han som Bankraadets Formand, hvilket han var under Kracket 1909 og fremdeles maatte vedblive at være, aarlig vender tilbage hertil og benytter Lejligheden til at lave ny Forretninger og afvikle

gamle. Her er ikke Stedet for en Debat om Herredsfuldmægtigens Præferencer; men sikkert er det, at vor Justitsraad havde sin Finger med i alt, hvad der angik Penge her paa Egnen, og altid greb ind med fast Haand og velberegnet merkantil Dygtighed. Ogsaa i Byens Styrelse tog han virksom Del. Naa, som sagt, Egnen er i Opkomst, og da dette er Tilfældet, er Forbruget af Klædevarer, Kolonialvarer og navnlig af Foderstoffer til det stærkt forøgede Ko- og Svinehold umaadeligt forøget. Man maa jo haabe, at Fremgangen maa vedblive. Men Eksporten af Landbrugsartikler hvorpaa jo her som alle Vegne den rigelige Pengeomsætning hviler, kan det blive vanskeligt herefterdags, og derfor maa der

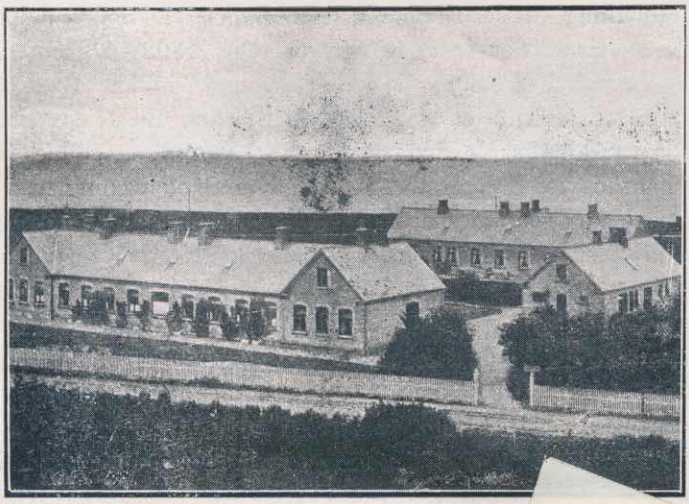

ses efter ny Fremtidsmuligheder. Bliver de gamle Kilder ved at flyde, er det kun glædeligt, og de kan da, hvis ny aabnes hjælpe disse i Løb.

Paa Tapetet har saa at sige altid staaet for Løgstørs Vedkommende en bedre Forbindelse med Hanherred. Paa Kruses Billede ser vi Færgemanden staa i Færgen ved Færgeholmen rede til at stævne mod Butikkernes Løgstør. I de Tider kunde man nemlig ved almindelig Vandstand køre fra Aggersborg over Borgholm til Færgeholmen, hvor der var bygget en Stald til Hestene, som som ventede der, medens Forretningerne ordnedes i Løgstør. Det var ikke saa lidt Forretning, der ad den Vej ordnedes til Gavn for begge Parter. Der taltes og forhandledes baade i de Tider og senere om Opførelsen af »en Vase«, d. e. en Dæmning fra Aggersborg og ud til Færgeholmen, hvorfra der saa skulde være

Fart med en Færge, som kunde tage baade Heste og Vogne med, til Løgstør. Færgeriet ved Aggersund skulde da henlægges til den ny Forbindelse. Det blev jo aldrig til noget — her manglede den Gang som saa tidt Initiativ og Vovemod — og Aalborg skal have været meget virksom for at forhindre Vasen. Endelig fik vi Dampfærgen. Men dels er den jo dyr i Driften, og dels er det en lang Omvej at skulle passere Aggersund for at komme til den vinkende By lige over for en; saa bliver det nemmere at tage til Fjerritslev. Nej, den gamle Ide med Vasen er den bedste, og hvem ved, maaske kan den realiseres om ikke saa længe, nemlig i Forbindelse eller Forlængelse af et paatænkt nyt Bane-

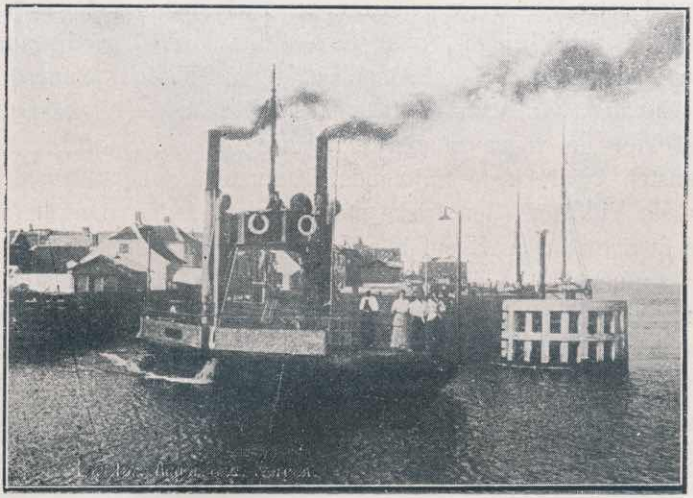

anlæg. Med en Bro — med Sving i Strømmen — til Færgeholmen, en Dæmning over til Landet hinsides, begge med Plads baade til Skinner for Toget og til Passage for andre Køretøjer og spadserende, vilde Forbindelsen blive ideel. Naturligvis maatte der saa komme en Stump Baneforbindelse med Fjerritslev-Banen; men ogsaa den er paatænkt og allerede under stærk Ventilation. I Øjeblikket er der den bedste Udsigt til et for Egnen og Byen overmaade gavnligt Baneanlæg fra Sekkersund over Løgstør til Vilsted, Ranum og Overlade. Ved dette Anlæg vil Byen komme i let og naturlig Forbindelse med sit bedste Opland søndenfjords og de Egne, hvorigennem Banen skærer, vil faa en stærk Opkomst. Vor gamle Baneforbindelse har endnu ikke kunnet gavne Byen synderligt, fordi den nærmest Byen gaar gennem den magreste Del af Oplandet; og længere ude har de store Stationsbyer

draget Forretningslivet til sig paa Løgstørs Bekostning. Men de magre Egne langs Banen nærmest Byen er i god Opkomst, hvortil navnlig Svineslagteriet har bidraget; og med Tiden vil dette Opland blive rigtig godt, naar Jorden er kommen i fuld Gødningskraft, og naar Hegnsplantning har faaet Magt til at forhindre Sandflugten om Foraaret.

Med Hensyn til andre Fremtidsmuligheder er der Grund til at paapege det besynderlige i, at der ikke er gjort noget alvorligt for at drage en Turiststrøm hertil i Badetiden. Paa Grund af Strømmens Løb lige forbi Byen er Vandet saa frisk og saltholdig som selve Vesterhavet, og der er alle Vegne fin Sandbund. I vanskelige Badesomre er Klimaet en lille Smule mildere end ude ved selve Vestervovvov, og nogen Dækning for »Nordvesten« kunde let tilvejebringes, naar Sagen blev grebet rigtig an. Et mere ideelt Sted for et Badeanlæg i stor Stil end »Sanen« ude bag Kanalen kan vanskeligt tænkes. Der kunde blive »grundet Vand« for de yngre at pjaske i, Svømmebasiner for begyndere i Kunsten og lukkede Saltvandsvinterbade for mer eller mindre hærdede Vikinger. den friske store Strøm er der jo altid for de udlærte Svømmere. Hvem har Vovemod til at sætte Kapital i et saa samfundsnyttigt Foretagende som en Badeanstalt i stor Stil derude ved den dejlige Bredning? At Byen vilde vinde i Tiltrækning derved, er jo indlysende. Og at Næringslivet vilde lukrere derved, er jo da ligetil. Forsigtighed er en god Ting for Folk under smaa Omstændigheder, men Forsigtighedens Vrængbillede er Smaalighed, og Smaalighed er den værste Modstander af alle Fremskridt.

Byens Beliggenhed midtvejs i Fjorden burde gøre til et Depot for Forsyningen af store Dele af Fjordkysterne med importerede Varer som Tømmer, Kul, Motorbrændsel og Fodersto[f]fer. Efterat Kanalafgiften ved Kanalens Lukning er bortfaldet medens den ny Udgravning over Grundene — fuldført 1900 tillader Besejling til enhver Tid, idet Sejllinien er udmærket belyst ved de stærke Ledefyr, er det anderledes let end i Fortiden at gennemføre regelmæssig Forsyning med Varer paa alle Pladser, især da alle Fjordsejlerne er eller bliver forsynede med Motordrivkraft. En Centralisering herfra af Fiskeeksporten fra Fjordfiskeriet vilde ligeledes være en naturlig Sag. Der mangler sikkert kun de rette Mænd, thi den rette Plads er her ubestridelig, et Blik paa Kortet vil vise det.

Købm. M. Simonsens Trafik med stort Opkøb af Kartofler burde genoptages, men helst med det Formaal paa en tidssvarende Fabrik

at forvandle denne den sandede Jords værdifulde og netop paa denne Egn saa udmærkede Frugt til Kartoffelmel. Derom har der i mange Tider været megen Tale. Ak — havde Fabrikken ligget her og været i Gang i disse Aar, hvor havde den dog været en Guldgrube. Men lad os slutte. Vor lille smukke By har selvfølgelig endnu mange hidtil uudtalte Fremtidsmuligheder. Forhaabentlig vil et eller andet af det skitserede eller helst noget endnu bedre

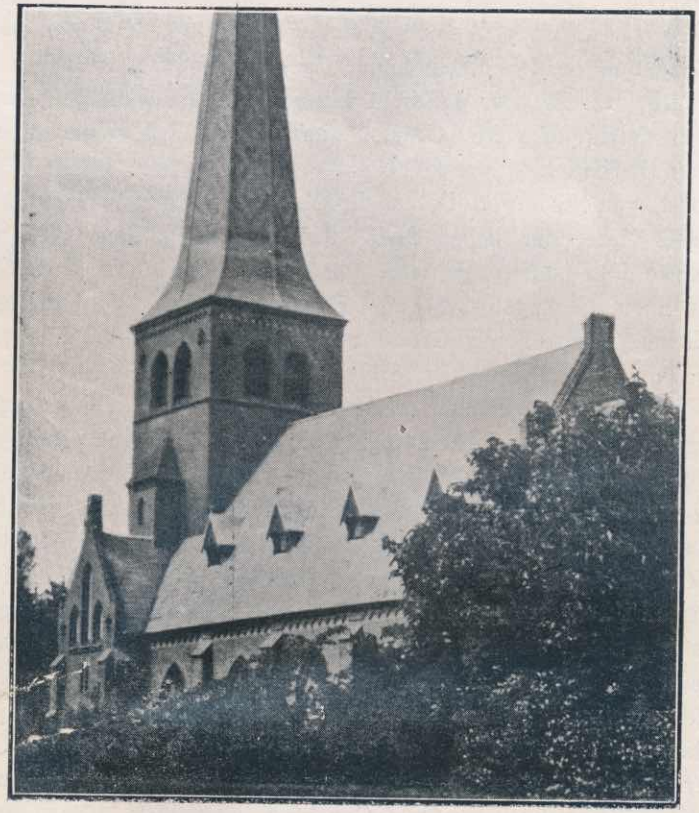

hjælpe Fremtidens Løgstør frem til en værdig Plads i Limfjordens Perlerad af dygtig fremadstræbende Byer.

Kirken og Skolen.

Løgstør Kirke opførtes 1892—93 og toges i Brug 22. Oktober 1893. Den er opført i Spidsbuestil efter Tegning af O. P. Momme og L. Olesen, bestaar af Skib og Kor med femsidet Afslutning, Taarn mod Vest med smaa Sidebygninger til Ligkapel og Varmeapparater samt Trappetaarn. Paa Taget, som er dækket af mønsterlagt Skiffer, sidder smaa Kviste. Facader og Gavl er smykket

med Stræbepiller, Blændinger, Mønstermurværk og Dækninger af glasserede Sten. Taarnet har et ottekantet slankt Spir og er 46 m højt. Hovedindgangen er i Taarnet, hvis underste Rum, som er forsynet med dekoreret Bjælkeloft, er Vaabenhus. Det i lyse Farver af Dekorationsmaler Overgaard, København, smukt dekorede Skib har en spidsbuet Tøndehvælving i Monier. Koret, som er hævet tre Trin over Skibet, har en meget smuk Altertavle, skænket af Løgstør og Omegns Sparekasse og malet af Axel Hou og forestillende Jesus, der taler fra Skibet. Døbefonten er af Sandsten, og Prædikestolen, som har Himmel, er af smukt udskaaret lyst Egetræ. I Skibet hænger to Smedejernslysekroner, som er delvis forgyldte. Orgelet staar paa et Pulpitur over Indgangen til Skibet.

Løgstør var som en Del af Løgsted Sogn tidligere henvist til Løgsted Kirke, der ligger 2—3 km Syd for Fjorden. 1847 var en Kirke i Løgstør projekteret, og Staten havde, da Kirketienderne hørte til Løgsted, bevilget 5,000 Rigsdaler. Men Bygningen af Kirken udsattes paa Grund af Krigen, og Løgstør maatte i lang Tid — fra 1851 til 1893 — nøjes med et lille Kapel til den stedlige Gudstjeneste. 1864 var der igen Tale om at gaa i Gang med at bygge Kirken, men atter blev det udsat paa Grund af denne Krig og dens Følger. Dog — alle gode Gange er tre — og den Komite, som dannedes 1890, fik Held til at gennemføre Sagen og med et smukt Resultat. Kirkens Opførelse kostede 61,000 Kr., hvoraf Staten gav de 25,000. Resten indkom ved Gaver. Kirkeuret er skænket af afdøde Læge Agerbek Bergh i Løgstør. Sognepræsten bor i Løgstør og har siden 1916 kun Løgstør og Løgsted Sogne, idet Kornum lagdes til Næsborg medens Salling og Oudrup, som før hørte til Næsborg kom til at danne et selvstændigt Pastorat.

Hvor længe det er siden, at Løgstør fik et selvstæn[dig] embede, vides ikke. Men ved Gavebrev af 20. Juli 1750, s[om] kede Diderik Iversen af Sødal et Legat til Løgstør Byes Fattig- og Skolevæsen, og der maa altsaa paa dette Tidspunkt have været en offentlig Skole her. 19 Aar senere er det jo, at »Danske Atlas« fortæller, at Byen havde 393 Indbyggere, hvortil svarer en Skoleungdom af ca. 60, og 1 Lærer har da været tilstrækkelig. I Begyndelsen af det 19. Aarhundrede var her en Skolelærer og Kirkesanger Jens Møller, som iøvrigt har Descendenter her endnu, og som hans Eftermand nævnes endnu af de ældste her paa Pladsen Kirkesanger og Skolelærer O. Christensen, der var i Familie med »de store«, hvilket sidste Kirkebogen

bekræfter, idet der til et af hans Børns Daab er indtegnet som Faddere: Kancelliraad v. Westen og Købmændene Fischer, Claudi og Lund med deres Hustruer. I hans Tid var der da maaske ikke Brug for nogen »fin« Privatlærer, hvilket ellers har været almindeligt. Kirkebogen nævner bl. a. Privatlærer Otto Schmidt 1822, da en Søn fødtes ham og Hustru Christiane Jepsdatter, og det ses, at han har holdt Tjenestepige. Af senere Privatlærere kan nævnes cand. theol. Buchholtz, Pastor Petersen og Granjean. Det er da ikke godt at vide, hvor længe det trak hen før en Andenlærer indsattes. Men at Skolefolkene i de Tider var under mærkelige Lønningsforhold vides deraf, at Andenlæreren som en Del af sin Løn skulde have et Vaaddrag Sild, og Skolekommissionen mødte da en Dag »tilfældig« ved Stranden og udtog Lærerens Lønningsdel blandt de hjemvendende Fangster. Fiskerne maatte nemlig ikke vide i Forvejen hvem der drog for Skolevæsenet. Ligeledes var der den saakaldte »Majrente« en mærkelig Lønningsdel for Præster og Lærere. Majrente var, fortælles der, et lille Pengebidrag, som Præsten og Læreren selv skulde afhente i Borgernes Huse ved Majdagstid. Men paa Vandringen blev »Nyderne« foruden med Smaamønt ogsaa trakteret med store Dramme, hvilken sidste Omstændighed som ikke absolut heldig for Virksomheden i Kirken og Skolen blev Aarsag til Majrentens Inddragning. Ja, Skolefolkene har været budt mange mærkelige Ting som Vederlag for deres Gerning. Man tænker med et Smil paa saadant som ovenanført og mindes Ordene: »Nannest«, »Smaaridsel« og »Degnetrave«; men hvor meget hyggeligere er egentlig uafløste Højtidsoffer og do. Accidencer. Og saa maa endda — i vore flotte Tider — mange Lærerfamilier sukke: »Lige meget, hvad det hedder, naar det blot kan give os det nødvendige«.

Tiden kom for Løgstørs Vedkommende, da der ogsaa maatte ansættes en Lærerinde. Skolen var den Gang beliggende i Skolegade i den Bygning, hvor nu Ekviperingshandler Jepsen har Forretning, og Drengeskolen havde sine Lokaler til denne Gade. Men Ejendommens Have gik lige over til Østerbrogade, og ud til denne Gade var Pigerne til Huse. »Hver for sig« var den Gang Parolen, men Idyllen var Sammenkomster ved Stikkelsbærrene i Haven, hvor der tillige kunde forhandles om, hvem der var »værst», Læreren eller Lærerinden. Hvor skønt nu end dette var, saa var det alligevel et stort Fremskridt, da Skolen i Halvtredserne flyttede hen paa Torvet i Piselhøjs »omforandrede« Købmandsgaard. Denne anselige Gaard kunde i den første Tid rumme Drenge-

skolens to Lokaler, Pigeskolens Lokale, den private Realskoles Lokale, og desuden Beboelse til alle Lærerfamilierne. Men vi maa erindre, at Byen i Tiden 1860—1890 næsten stod stille, og naar en By staar stille, er Børnetallet endda altid forholdsmæssig ringe. Men fra Halvfemserne fik Skolen en rivende Fremgang. Først maatte den private Realskole flytte ud — der blev bygget til den ude ved Sygehuset —, derefter blev Andenlærer og Organist Lincks Lejlighed indrettet til Skolelokaler og Andenlæreren byggede sin kønne Villa i Fredensgade —; saa blev Lærerindens

Lejlighed indrettet til Lokale, og desuden blev der bygget tu 2 udmærkede Lokaler og et tidssvarende Haandgerningslokale ud mod Fredensgade, og der var tilsidst ialt 15 Klasser installeret i Skolen paa Torvet. 1902 fik den private Realskole en ny og og tidssvarende Bygning opført mod Nygade bag ved Kirken, og Grund- og Borgerskolen, som ikke havde Gymnastiksal, fik Adgang til denne, saa at rationel Gymnastikundervisning fra nu af ogsaa kunde gives Pigerne. 1907 vedtog Byraadet paa Forslag af Byraadsmedlem og Skolekommissionsmedlem, Bankdirektør Nissager at købe Realskolen og gøre Realundervisningen kommu-

nal. Denne Ordning traadte i Kraft 1. September 1907 og har vist sig at svare til Hensigten, omend der har vist sig Ulemper derved, som ved alle menneskelige Foranstaltninger. Disse Ulemper er dog svundne meget ind, efter at den ny Skolebygning for Grund- og Borgerskolen er opført umiddelbart ved Siden af Realskolen og forbunden med denne ved en monumental Mur. Som Skolens ydre Enhed derved er fastslaaet, er den indre Enhed ogsaa opnaaet i højere Grad end før ved det umiddelbare Samarbejde paa fælles Grundlag og efter fælles Ordensregler. Timeplanerne er i høj Grad filtret ind i hinanden, fordi Gymnastiksal, Fysiksal, Haandgerningslokale, Naturhistorielokaler, Sanglokaler og Tegnesal er fælles, og fordi 5 af Grund- og Borgerskolens Lærerinder og Lærere tillige har Timer i Mellemskolen med Realklasser. Overlærer J. Lavendt er Leder af Realundervisningen, medens Overlærer A. Rolighed-Larsen leder Undervisningen i Grund- og Borgerskolen.

Den ny Skolebygning, som toges i Brug 12. Januar er en smuk og statelig Bygning, fra hvilken Side man end ser den. Fra Gaden er det den smukke Fordeling af Vægflader og Vinduesaabninger, Afvekslingen af runde og kantede Vinduer og den smukke Maade, hvorpaa, Midterpartiet ved et svagt Fremspring og ved en stærk virkende Frontespice gør sig gældende, der fremtvinger det behagelige Indtryk af noget kraftigt og dog harmonisk samlet. Fra Gaardsiden er det de smukke Trappetaarne, som giver Bygningen Præget af noget [illegible]agtigt og stærkt men tillige roligt og — ja idyllisk.

Hvad det indre angaar er Forholdene nærmest ideelle. Den store Forhal hvor alle Børnene samles til Morgenandagt, og hvorfra Adgangen til alle Lokalerne er let og bekvem, er simpelthen fortræffelig. Og de rummelige Trapper og Gange, hvori der altid er god Luft og jævn Temperatur, staar i den grelleste Modsætning til de brand- og sundhedsfarlige Lokaleforbindelser i den gamle Skole. Bygningen med Inventar kom paa 50—60,000 Kr., hvilket den Gang var meget billigt. Skulde den bygges i Aar vilde den samme Bygning komme paa det dobbelte. Der sidder nu tre af Byens Lærere i Byraadet. Maatte den Omstændighed ikke blot betyde Arbejdsfred for Skolen; men maatte den tillige betyde en altid vaagen og virksom Forstaaelse hos Byens Ledelse af, at Byens Fremtid i højeste Grad vil blive afhængig af den Ungdom, for hvem Skolen er bygget og holdes i Drift.

Til Skolevæsenet i Løgstør hører endnu den i 1902 opførte smukke tekniske Skole lige overfor Kirken paa Slagterivejen.

Teknisk Undervisning har været givet i mange Aar i Borgerskolens Lokaler. Der var jo mange Ulemper ved dette Fællesskab og det var kun rimeligt, at der ved Statens Hjælp blev opført en tidssvarende Bygning,. Der gives endnu kun Aftenundervisning, men Tiden er vist ikke fjern, da der ogsaa kan gives Dagundervisning i Vinterhalvaaret. Skolens nuværende Forstander er Kommunelærer og Kirkesanger Andreas Munch.

Fjorden.

Solskin og Smil — Storm og det barske Ansigt.

Blanke, bløde Bølgeskare,
Blidt Du vugger Strandens Grus,
Mens med Toner klingre, klare
— Under Strømmens brede Brus —
Mildt Du nynner Vuggesangen,
Ren og fredfyldt, skær er Klangen.

Solen i sin Nedgang Straaler
Stærkt hen over Fjordens Bryst.
Ej vort Øje Glansen taaler
Af den Pragt fra Kyst til Kyst.
Glimtvis Glansen, Pragten nydes,
Stadigt Øret, Sindet frydes.

Blanke, bløde Bølgeskare,
Blidt Du dysser Sind og Sans.
Ingen Frygt og ingen Fare
Ænses i din Sang, din Glans.
Herligt Dagen lang at drømme
Ved de blide, blanke Strømme.

Ja, Du er herlig vor Fjord, naar Du har dit Solskinsansigt paa. Du er saa frisk, saa Indbydende i din hvilende, smilende Vælde, at vi, som bor her, unge og gamle, Sommeren igennen drages uimodstaaeligt mod dit bløde og dog saa stærke Favntag.

Ubegribeligt, at ikke Tusinder af nerveødelagte, blege og forslidte Storstadsmennesker søger Helse i den Luft, Du udaander, og i dit Foryngelsens Bad, som Dit Favntag giver. For deres egen Skyld maa vi, som kender Dig, indbyde fremmede til et Besøg, for at den Friskhed, Du indeholder, maa styrke deres Nerver, og for at den Sol, Du har til din Tjeneste, og som ved Tilbagestraalingen fra dit blanke Bryst faar sin Lægedomskraft

overfor deres blege Blod fordoblet, kan gengive dem den tabte Sundhedslød.

Og skulde det hænde, at disse fremmede fik dig at se, naar Du viser dit vrede Jætteansigt, saa vil de modtage et Indtryk af noget mægtigt, noget uimodstaaeligt, som vil hærde deres Vilje og anspore til i bedste Henseende at ligne den Slægt, som bor ved din friske vejrbidte Strandbred. For det har Du Del i, vor stolte, vrede Fjord, al Medfølelsen med Mennesker i Nød og Fare er saa stor her som faa Steder, og at Samfølelsen, som til daglig maaske viser sig som en — til Tider lidt udelikat, men sikkert vel ment — stor Interesse for de andres Privatissimo, at denne Samfølelse ved Lejlighed giver sig de smukkeste Udslag som forstaaende Trøst, som viljebaaren Opmuntring til at tage Kampen op, som virkelig praktisk og udholdende Hjælpsomhed.

Brusende, sydende, fraadende Fjord,
Ret som en Jætte saa kold i din Vrede,
Saltmættet, frisk mer end noget paa Jord
Har Du din Seng nær vor lavtbygget Rede.
Ja, naar Nordvesten dig pisker til Skum,
Er som din Hersker du bitter og grum.

Trodsigt Du vælter dig ud af din Seng,
Raver i Blinde i Gaard og paa Gade,
Øder vor Kælder og sylter vor Eng,
Volder os stundom stor Jammer og Skade,
F[illegible] og i Grunden vor Hjælper, vor Trøst,
Mætter vor Hunger og glæder vor Bryst.

Aldrig vi glemmer vor skumklædte Fjord,
[illegible]vorhen i Verden vi flytter vor Rede.
Strandfuglens Fløjt og den sandede Jord
Trofast i Mindernes Hal vi omfrede.
Legen og Badet i kølige Strøm
Nærer vor Længsel mod Barndommens Drøm.

Kendte Navne og Datoer.

Poul Bach, Købmand, født 1808 i Thisted, død 1886 i Løgstør. Lært hos Møllers Enke, Thisted, senere i Nibe og har grundlagt Manufakturforretning i Løgstør 1833, drev til 1886, altsaa i 53 Aar, efter Datidens Forhold en stor Forretning og har selv i flere Aar med egen Befordring afhentet sine Varer i Hamborg, Hans Krambodstelt var kendt paa alle Markeder i Nordjylland. Mangeaarig Medlem af Byraadet.

A. Aistrup, Købmand, født 1841 i Løgstør. Lært hos Manufakturhandler Wagener i Løgstør. Grundlagt Manufakturforretning i Løgstør 1865. Efter 42 Aars Forløb optoges Sønnerne S. H. Aistrup og P. Bach Aistrup i Forretningen, som nu fortsætter samme. Ad. A. er noget af en selfmade-Mand, begyndte 1864 med Kræmmerposen paa Nakken, og fik derfra et godt Kendskab til Egnens Folk og deres Behov. Rejste med Telt til Markederne her i Nordjylland, og da dette ophørte, begyndte han med en gros Salg.

Det lykkedes for Ad. A. at tvinge Forretningen fra smaa Kaar op til det nuværende, og den er kendt over det meste af Jylland. 1915 fejredes 50 Aars Jubilæum, hvor den gamle Chef modtog mange Vidnesbyrd om hans store og solide Livsgerning.

David Chr. Davidsen, fhv Lodsformand i Løgstør og Kanalfoged ved Frederik VII Kanal, født 1845 i Løgstør, uddannet som Sømand, Styrmand, Skibsfører. Styrmandseksamen ved Aalborg Navigationsskole. Veteran fra 1864. Medlem af Løgstør Ligningskommission i 8 Aar, Søretsmedlem i 15 Aar. Dannebrogsmand.

J. Bay-Jensen, (Crome & Goldschmidts Udsalg) Manufakturhandler, født 1856 i Ørsted ved Randers. Uddannet hos Ferdinand Larsen, Østerbrogade 16, København, og hos A. I. Stilling, Gothersgade, frekventeret Grüners Handelsakademi i 1877—78. Overtog Forretningen 1899. Omsætningen var da lille, ca. 40,000 Kr., den er i Løbet af Aarene oparbejdet til det 4-dobbelte, er nu den

næststørste her i Byen. Medlem af Løgstør Ligningskommission 1903—1909, Medlem af Løgstør Byraad 1909—1913.

Ola Bengtson, Sten og Billedhugger, født 1865 i Hørby (Sverrig). Arbejdet i forskellige Byer i Sverrig og Danmark. Etableret i Løgstør 1891, Byens eneste Forretning i Branchen.

C. I. B. Kjeldgaard, Sygehuslæge, Læge ved Statsseminariet i Ranum, født 1866 i Slettegaard. Har i 1895 og 96 været Reservelæge paa Viborg Amtsygehus under Fysikus Heiberg, har senere hver Sommer studeret Kirurgi i Tyskland, særlig hos Kummellt og Launstein i Hamborg. Medlem af Løgstør Sundhedskommission fra 1900 og Løgstør Byraad fra 1913.

I. H. Spliid, fhv. Proprietær, nu Tilsynsførende ved Andelsbanken, født 1867 i Løgstedgaard pr. Løgstør. Uddannet som Landvæsenselev paa forskellige større Gaarde. Derefter Bestyrer af Poulsholm pr. Blære fra 1889—99. Forpagter af Hornumbro Hollegaard fra 1899—1916. Ejer af Ørndrup pr. Hornum 1906—1917. Skatteraadsmedlem fra 1903, Landboforeningsformand fra 1908, Landvæsenskommissær m. m.

Chr. Engelbrecht, Snedker og Tømrer, født 1867 i Trustrup. Lært hos Snedker Chr. Jørgensen. Han har i Løgstør bygget ca. 50 Bygninger, dels Tømrer- og Snedkerarbejde, dels Entrepriser, desuden ca. 200 Bygninger paa samme Maade paa Landet.

Edv. Pedersen, Vinhandler, født 1870 i Løgstør. Efter at være uddannet i Bryggerifaget herhjemme, arbejdede han 6 Aar i Tyskland. Anlagde 1893 en Mineralvandfabrik i Løgstør, paabegyndte en Vinforretning en gros 1903. Afstod Mineralvandfabrikken 19[illegible] til Thorvald Madsen og paabegyndse en Ægforretning, som senere afstodes til Th.Robinson & Co., Aalborg. Driver nu Vinforretning sammen med Lager af Margarine fra A/S Otto Mønsted, Aarhus og Gær en gros fra de danske Spritfabrikker i Randers [illegible]abrikken »Fortuna«, Hobro.

Chr. Reiersen, Grosserer, født 1872 i Løgstør. Lært hos I. C. Salvesen i Løgstør. Kolonial- & Melforretning en gros startet 1906 uden Kapital og som Følge deraf meget lille Forretning de første Aar. Er den første Forretning i Løgstør, der udelukkende har virket som en gros Forretning. 1917 Bestyrelsesmedlem i Handelsforeningen, De danske Forsvarsbrødre og Borgerforeningen. Handels- og regnskabskyndig Tillidsmand.

P. Bach Aistrup, Købmand, født 1873 i Løgstør. Medindehaver af Manufakturfirmaet Ad. Aistrup & Sønner. Grundlagt 1865. Medlem af Løgstør Byraad siden 1913. Formand for Overligningskommissionen.

Carl Abel, Sagfører, født 1873 i Sæby. Taget juridisk Eksamen.

Overtaget Forretningen i 1910 efter Sagfører Nissager, der startede den i Aaret 1890. Har tillige Agentur for Statsanstalten for Livsforsikring.

Th. Lund, Købmand, født 1874 i Løgstør. Lært hos I. C. Salvesen, derefter Kommis paa Fanø og Hadsund. Medindehaver af Forretningen fra 1904 og Eneindehaver fra 1914.

P. C. Petersen, Tømmerhandler, født 1877 i Vesløs Station. Lært hos T. C. Dige & Søn, Fæggesund, frekventeret Handelsskolen i Aalborg. Forretning i Tømmer og Bygningsartikler foruden for 4 Aar siden begyndt en gros Forretning og Import af Jern, Kul og Koks samt Briketter.

Charles Nielsen, Sølvsmed, født 1879 i Thisted. Lært hos Guldbrandsen, Vejle. Etableret i Løgstør 1902, eneste Fagmand, anerkendt i hele Himmerland. Mdl. af D. A. F. 1895 og I. O. G. T. 1899.

Peter Nielsen, Købmand, født 1882 i Aggersund. Lært hos J. P. Jensen, Nørager, Kommis hos J. A. Simonsen, Gedsted, og Bogholder paa Cementfabrikken »Norden«, Aalborg. Forretning i Kolonial, Korn- & Foderstoffer, Cement, Gødning, Markfrø samt Morsø Støbegods. Byens største Forretning i Branchen.

Bertel Jegsen, Direktør, født 1886 i Vamdrup. Uddannet paa Odder Andelssvineslagteri.

Gustav Ibsen, Boghandler, født 1886 i København, Søn af afd. Kaptajn S. C. Ibsen. Lært i Carl Hindings Boghandel, Næstved, været Medhjælper i Herning, Hjørring, Ringkøbing, Thisted og Horsens. Boghandelen er grundlagt 1847 og har Filial i Ranum.

Kaj Simonsen, Købmand, født 1890 i Løgstør. Lært hos Hans Nielsen, Børkop, frekventeret Jydsk Handelshøjskole i Aarhus og været 2 Aar i Mannheim, Tyskland. Har overtaget Forretningen 1. Juni 1915, som har været i Familiens Eje siden 1854.